

reststoffenunie
(meer)waarde uit water

RESTSTOFFENUNIE WATERLEIDINGBEDRIJVEN B.V.

Jaarbericht 2012

Jaarbericht

Reststoffenunie 2012

Inhoudsopgave

1.	Profiel Reststoffenunie Waterleidingbedrijven B.V.	4
2.	Bericht van de Raad van Commissarissen	6
3.	Directieverslag over het boekjaar 2012	10
3.1	Financieel perspectief	11
3.2	Klant	18
3.3	Interne processen	19
3.4	Innovatie en lerend vermogen	23
4.	Duurzaamheid en MVO	26
5.	Ontwikkelingen per reststof	28
6.	Vooruitzichten en verwachtingen	34
7.	Jaarrekening 2012	38

(meer)waarde uit water

Voorwoord

Voor Reststoffenunie was 2012 een zeer succesvol jaar, waarin belangrijke strategische en operationele resultaten werden geboekt. Bij een licht hogere omzet verdrievoudigde (!) de uitkering aan onze aandeelhouders, wat is toe te schrijven aan waardecreatie van onze reststoffen. Ook slaagden we er de afgelopen vijf jaar in om de operationele kosten voor inzameling, vervoer en keuring met ruim 30% terug te dringen.

De prestaties op het vlak van duurzaamheid zijn, in alle bescheidenheid, ook indrukwekkend te noemen. Het recyclingspercentage is gestegen van 75% naar ruim 90%. Dat maakt dat onze maatschappij jaarlijks ruim 170.000 ton minder aan primaire grondstoffen hoeft aan te spreken. Als het gaat om CO₂-reductie komen we uit op gemiddeld ruim 30% minder vervoerskilometers in de afgelopen vijf jaar.

Door onze unieke positie als Shared Service Center van de Nederlandse drinkwaterbedrijven, kunnen wij deze resultaten aanwenden om onze participanten te stimuleren om (meer)waarde uit water te halen, en ook water te beschouwen als bron van grondstoffen.

Ik ben trots op de woorden van Europees Parlementariër Gerben-Jan Gerbrandy: 'Het uitrollen van duurzame initiatieven zoals Reststoffenunie op Europese schaal is van groot belang. Europa heeft nu de kans om kampioen grondstoffenefficiëntie te worden!'

In dit Jaarbericht 2012 staan niet enkel de resultaten centraal, maar ook het team en de individuele medewerkers die aan de basis staan van deze prestaties. Elk vanuit hun eigen inzet, deskundigheid en verantwoordelijkheid. Aan hen komt eer en waardering toe. Om in kooktermen te spreken: alleen met een gepassioneerd en toegewijd team bereik je een sterniveau!

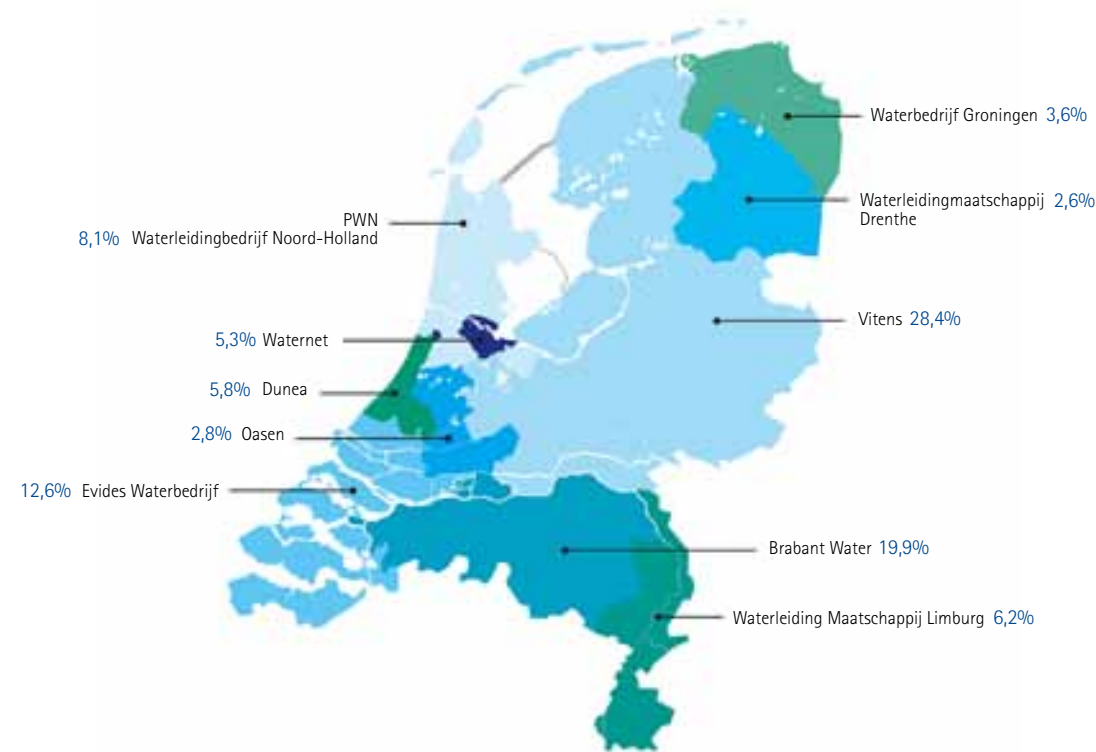
Namens de onderneming wil ik bovendien dank zeggen aan onze commissarissen voor hun grote bijdrage, energieke inzet en sterke betrokkenheid bij Reststoffenunie.

Met vriendelijke groet

Hay Koppers
Bestuurder

1 Profiel Reststoffenunie Waterleidingbedrijven B.V.

Verzorgingsgebieden van de Nederlandse drinkwaterbedrijven met het percentage aandelen in Reststoffenunie Waterleidingbedrijven B.V. (aantal geplaatste aandelen per einde jaar is 9.873)

Op initiatief van de Nederlandse drinkwaterbedrijven is in 1995 Reststoffenunie (RU) opgericht. Doel was en is het actief verlenen van diensten aan de participanten om economische en duurzaamheidswaarde te creëren voor de reststoffen binnen de drinkwatersector – nu en in de toekomst.

Wij bieden onze participanten openheid, inzicht en invloed op zowel geld- als goederenstromen. RU is opgericht als een B.V. maar werkt in de dagelijkse praktijk als een Shared Service Center (SSC) voor de participanten. Dit SSC komt voort uit een gemeenschappelijke strategie die de voordelen van centralisatie en decentralisatie combineert. Het geeft de mogelijkheid om alle activiteiten die van doen hebben met reststoffen van de winning, bereiding, transport en distributie van drinkwater op ongeveer vergelijkbare wijze uit te voeren en samen te voegen in een semi-autonome eenheid, die vervolgens diensten levert aan haar participanten. Een SSC is geen vorm van centralisatie; uitgangspunten in de samenwerking zijn gezamenlijkheid, verbondenheid, gelijkwaardigheid en afhankelijkheid.

Inmiddels zet RU grote hoeveelheden reststoffen contractueel af als (secundaire) grondstof naar afnemers in diverse economische sectoren. We noemen onder meer de bouw- en glasindustrie, minerale grondstoffenhandel, energieopwekking uit fossiele en biobrandstoffen, land- en tuinbouw en de waterzuiveringsbranche. Samen met onze participanten, (potentiële) afnemers en toeleveranciers van diensten, ontwikkelen wij steeds nieuwe toepassingsmogelijkheden en zoeken we naar functionele en waardevolle markten en afzetkanalen.

Daarnaast regelt RU voor haar participanten de benodigde vergunningen en speelt een belangrijke rol in het integraal ketenbeheer. RU is uitgegroeid tot kennisplatform voor wet- en regelgeving rondom afval-/reststoffen; wanneer wet- regelgeving op ons vakgebied niet goed functioneert, worden wij hier immers als eerste mee geconfronteerd. Om onze belangen en die van onze participanten op dit vlak goed te kunnen behartigen, proberen we daar waar mogelijk en nodig invloed uit te oefenen, zowel nationaal als in Brussel.

2 Bericht van de Raad van Commissarissen

Jaarrekening

Volgens artikel 24 van de statuten van de vennootschap, heeft de bestuurder van RU de opgemaakte jaarrekening over het jaar 2012 voorgelegd aan de Raad van Commissarissen (RvC). De jaarrekening is gecontroleerd door accountant Meeuwsen Ten Hoopen en voorzien van een goedkeurende verklaring.

De RvC heeft vastgesteld dat de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de financiële positie en dat het directieverslag voldoet aan de eisen van transparantie. Derhalve vragen wij de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) om de jaarrekening vast te stellen. Ook stellen wij voor de bestuurder décharge te verlenen voor het gevoerde beleid, en de leden van de RvC voor het uitgeoefende toezicht.

Het nettoresultaat kwam uit op € 70.300,-.

Corporate Governance

Overeenkomstig de statuten van de vennootschap, zijn binnen RU de belangrijkste bevoegdheden belegd bij de bestuurder en de RvC. De RvC benoemt de bestuurder, en de AVA benoemt op voordracht van de RvC de commissarissen. Bepaalde belangrijke besluiten van de bestuurder zijn onderworpen aan de goedkeuring van de RvC. De bestuurder leidt de vennootschap, is verantwoordelijk voor de realisatie van de doelstellingen, de strategie en het bijbehorende risicoprofiel, de resultaatontwikkeling en de maatschappelijke aspecten. Hij legt hierover verantwoording af aan de RvC en de AVA, en verschafft de RvC in hun rol als toezichthouder en als economische eigenaren van de vennootschap, tijdig alle informatie die nodig is voor de uitoefening van hun taken. RU is niet verplicht de principes en *best practice* bepalingen van de Nederlandse Corporate Governance Code toe te passen. Evenwel sluit de mate van transparantie en

verantwoording die de Code bedrijven oplegt, naadloos aan op de doelstellingen en bedrijfsvoering van RU. Om invulling te geven aan de principes van de Nederlandse Corporate Governance Code zijn in 2011 diverse reglementen en statuten opgesteld. In 2012 is bovendien een 'treasurystatuut' opgesteld. Dit statuut omvat het treasurybeleid, een beschrijving van de treasuryfunctie, de wijze van informatieverstrekking en een omschrijving van de administratieve organisatie/interne controle. Ook heeft de RvC, in het kader van corporate governance, in 2012 haar eigen functioneren geëvalueerd.

Activiteiten

De RvC heeft in het verslagjaar vier keer vergaderd met de bestuurder. Tijdens deze vergaderingen werd zoals gebruikelijk de operationele en financiële voortgang besproken. Naast de formele vergaderingen was er gedurende het jaar geregeld informeel overleg tussen de leden van de RvC onderling en met de bestuurder. De RvC besteedde in 2012 onder meer aandacht aan:

- de financiële ontwikkelingen en resultaten van de organisatie
- de operationele en financiële gang van zaken ten opzichte van de begroting en overige doelstellingen
- de bestemming van de winst
- marktontwikkelingen, met bijzondere aandacht voor de struviet, asbestcementleidingen en de buitenlandse markt
- ontwikkelingen in de wetgeving
- interne processen, zoals de planning- & controlcyclus
- risicobeheer: het benoemen van vier risico's ter nadere uitwerking
- de huisvesting van RU; verlenging van het huurcontract voor 10 jaar
- de evaluatie van de samenwerking met Meeuwsen Ten Hoopen Accountants

- de evaluatie van het in 2010 ingevoerde verdienmodel
- de evaluatie van de inkoopvoorwaarden door juristen van drinkwaterbedrijven
- het tijdig verstrekken van inkoopopdrachten door de drinkwaterbedrijven aan RU en afspraken ter borging van de leveringszekerheid
- het verrekenen van de opbrengsten per transactie in plaats van per half jaar
- samenwerking met waterschappen waarbij RU als uitvoeringsorganisatie wordt betrokken bij de afzet van reststoffen uit de rwzi's
- de herbenoeming van de heer Th. Schmitz als lid van de RvC
- de procedure en vervolgens benoeming van de heer P. Fransman tot lid van de RvC.

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders kwam twee keer bijeen. Hier werden de volgende besluiten genomen:

- instemming met Jaarbericht 2011, bestaande uit het bericht van de RvC, het directieverslag en de jaarrekening 2011
- het verlenen van decharge aan de directie voor het gevoerde beleid en de leden van de RvC voor hun toezicht in het boekjaar 2011
- de bestemming van het resultaat
- verlenging van de samenwerking met Meeuwssen Ten Hoopen Accountants voor twee jaar en de opdracht voor de jaarrekening 2012
- akkoord met het voorstel om reststoffen met een negatieve waarde buiten het verdienmodel te houden en besluit een overzicht te maken van deze stoffen
- akkoord met het voorstel om concrete afspraken te maken ter borging van de leveringszekerheid van reststoffen
- akkoord met het melden van posities van participanten ten aanzien van de eigen reststoffen
- de herbenoeming van de heer Th. Schmitz als lid van de RvC
- de benoeming van de heer P. Fransman tot lid van de RvC
- instemming met het jaarplan en begroting 2013

Terugkijkend was 2012 een relatief rustig jaar. En dat is op zich al goed nieuws. Interne processen zijn goed op orde en er is een grote professionaliseringslag te zien. Als we kijken naar het Ondernemingsplan 2010-2013 kunnen we

vaststellen dat alle doelstellingen zijn behaald, en sterker nog, zijn overtroffen. Het is de bevestiging dat we met elkaar de juiste dingen hebben gedaan. Een aantal jaren geleden hebben we een aantal zaken die niet goed liepen, onderkend. We hebben maatregelen genomen en hier consequent aan vastgehouden. En dat zien we terug in de resultaten. Dit verdient een groot compliment voor de organisatie!

Volgens het Rooster van Aftreden waren er in 2012 wijzigingen in de samenstelling van de RvC. We hebben afscheid genomen van de heer Henk Ardesch. Hij heeft een belangrijke bijdrage geleverd aan de ontwikkeling en profilering van RU tot het punt waar we nu staan. Hij laat als commissaris een organisatie achter die voldoende toegerust is om kansen te zien en te benutten. Wij zijn hem daar zeer erkentelijk voor. In het profiel voor een nieuwe commissaris hebben wij in het kader van governance bewust gekeken naar de inbreng van financiële en bedrijfmatige expertise. Wij zijn blij dat we deze kennis hebben binnengehaald in de persoon van Peter Fransman, dank daarvoor ook aan Evides N.V. Het is goed om in de RvC een vertegenwoordiger van een van onze grootste aandeelhouders te hebben. De heer Th. Schmitz van Vewin is op onze voordracht herbenoemd voor een tweede periode van drie jaar. Er zijn enkele kleine wijzigingen aangebracht in de portefeuilleverdeling.

Niet alleen is RU in de afgelopen jaren sterk geprofessionaliseerd, er wordt ook met veel elan en plezier gewerkt. Als RvC krijgen we daar bij tijd en wijle iets van mee en dat is mooi om te zien. Succes zit in eerste instantie in professionaliteit en kwaliteit, maar de energie die deze club uitstraalt doet daar nog een schepje bovenop. Enkele personele wijzigingen en een kleine uitbreiding hebben geleid tot een hecht team met een groot verantwoordelijkheidsgevoel voor het werk en voor elkaar. Ik ben dan ook blij dat dit Jaarbericht de spotlights extra richt op deze mensen die achter de schermen zoveel bereikt hebben.

Nieuwegein, juni 2013

Namens de Raad van Commissarissen
H. Doedel, voorzitter

Samenstelling Raad van Commissarissen

In 2012 is er volgens het rooster van aftreden een vacature ontstaan in de Raad van Commissarissen. De heer Th. Schmitz werd op voordracht herbenoemd. De heer H. Ardesch was aftredend en niet herbenoembaar. De ontstane vacature is ingevuld door de heer P. Fransman. Per 31 december 2012 is de samenstelling als volgt:

- Mevrouw H. Doedel (1956), voorzitter, directeur N.V. Waterleiding Maatschappij Limburg
- De heer P. Fransman (1962), plaatsvervangend voorzitter, CFO Evides N.V.
- De heer Th. Schmitz (1949), directeur Vewin
- De heer K. Hoogsteen (1950), directeur N.V. Waterleidingmaatschappij Drenthe
- De heer S. Corvers (1963), directeur Corvers Holding B.V.

(Her)benoemingsrooster 2013:

Als gevolg van de wijziging in de Raad van Commissarissen is ook het rooster van aftreden aangepast.

	benoemd	herbenoemd	aftreden
H. Doedel	1 januari 2008	31 december 2010	31 december 2013
Th. Schmitz	31 december 2009	31 december 2012	31 december 2015
K. Hoogsteen	1 juli 2010	(mogelijk) 1 juli 2013	
S. Corvers	1 juli 2010	(mogelijk) 1 juli 2013	
P. Fransman	31 december 2012	(mogelijk) 31 december 2015	

Tom Trouwborst
Medewerker wet- en regelgeving

'Water, mijn werk
én mijn hobby'

Hoewel Tom sinds een paar maanden met pensioen is, is hij nog geregeld bij Reststoffenunie te vinden. Afscheid nemen na vijftien jaar doe je niet van de ene op de andere dag: 'Ik blijf het zijdelings volgen. Gelukkig heb ik een goede opvolger, dat is prettig.'

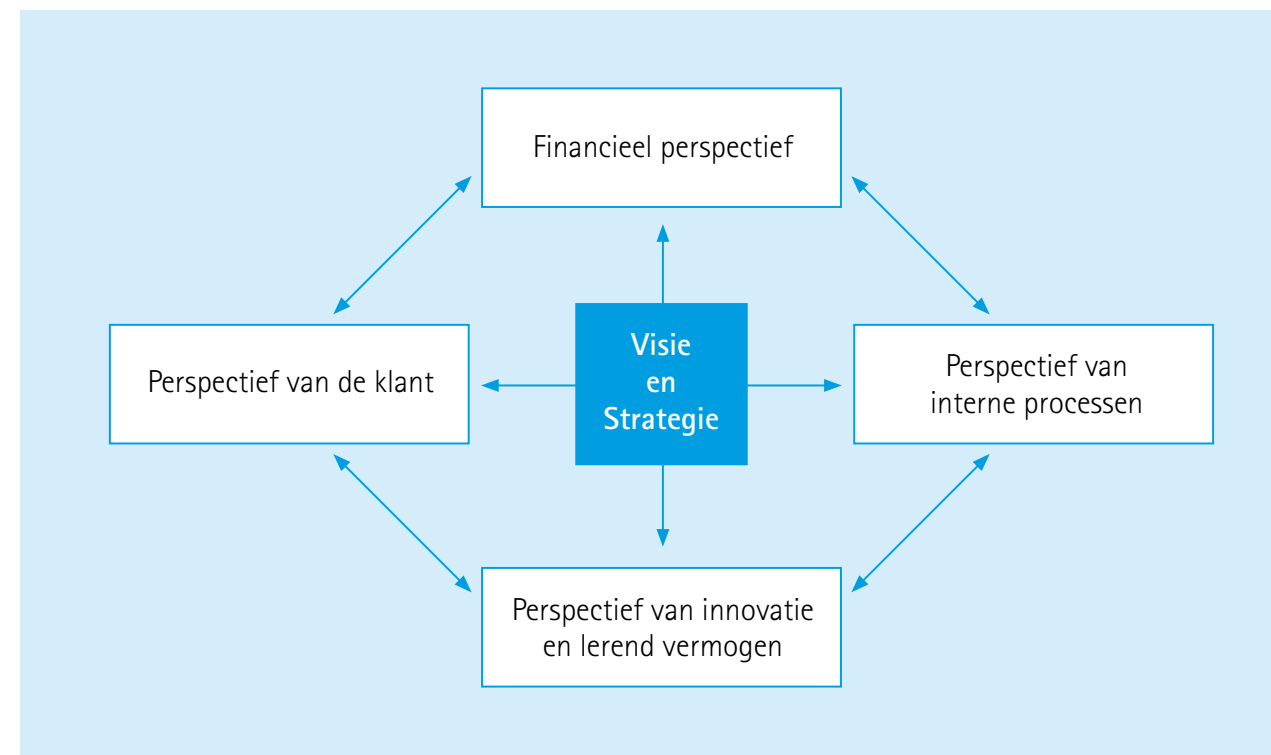
De voormalig Inspecteur Volksgezondheid was destijds maar wat blij met de oprichting van Reststoffenunie. 'Als verantwoordelijke voor de waterkwaliteit, maakte ik mij al jaren sterk voor meer samenwerking in de sector. Dezelfde stoffen, dezelfde aanpak, waarom dan niet samenwerken? Dan hoeft er minder gestort te worden en kun je met grote volumes de markt bewerken. Zo zag ik dat voor me. We moesten ons in de nodige juridische

bochten wringen, maar het resultaat staat.'

Nu Tom bijna 71 is, wordt het tijd voor andere dingen dan werk. Zeilen vooral. 'Al van jongs af aan ben ik verknocht aan water. Ik heb dus altijd in de hobbysfeer mijn werk kunnen doen! Ik zie het voor me: lange tochten over het IJsselmeer, naar Friesland. Zwerven over het water. Het zal best wennen zijn, om daar zomaar alle tijd voor te hebben.'

3 Directieverslag over het boekjaar 2012

Om de algemene zaken binnen RU te beschrijven, maken we gebruik van de *Balanced Scorecard* methode. Hiermee kunnen we strategische doelen in concreet meetbare termen vertalen. In het schema hieronder is te zien hoe we een verbinding leggen tussen de vier perspectieven (financieel, klant, interne processen en innovatie/lerend vermogen) en de visie en strategie van RU. Ook het Ondernemingsplan 2010-2013 is volgens deze vier thema's opgesteld.

Balanced Scorecard

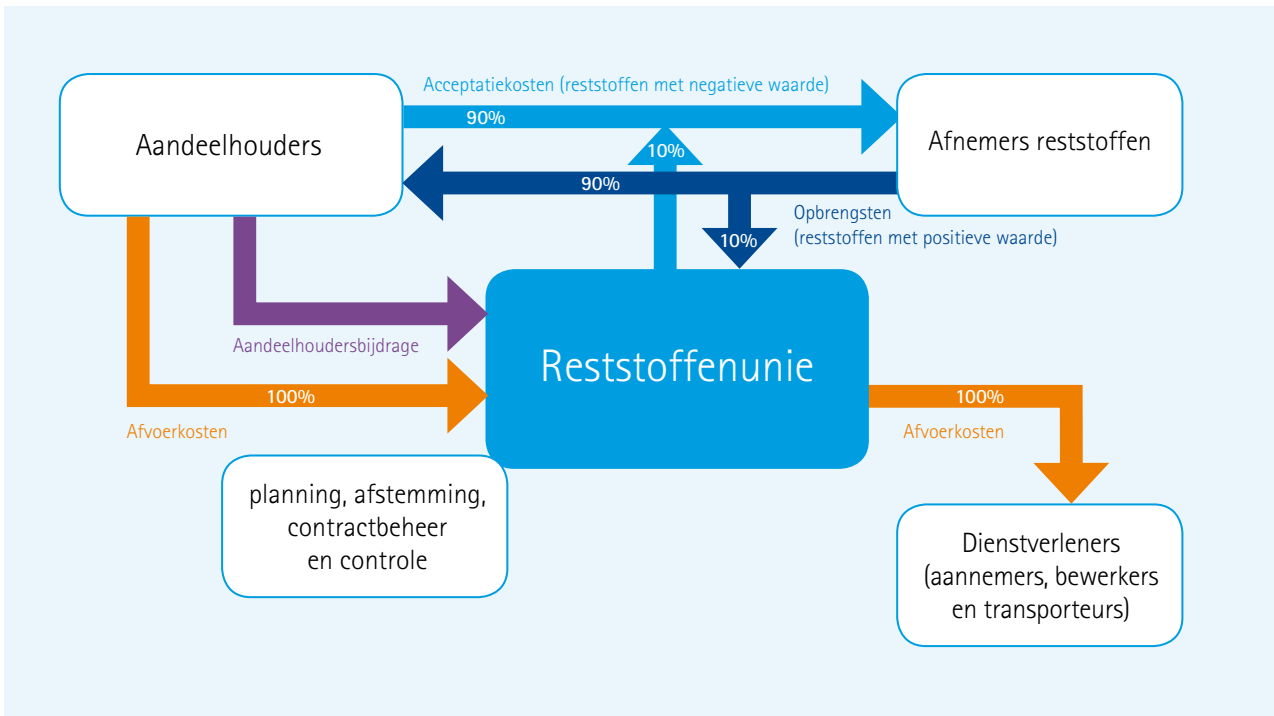
3.1 Financieel perspectief

Kerncijfers

	2012	2011	2010*	2009*
Resultaten				
Omzet in euro (€)	3.850.000	3.180.000	4.272.000	3.681.000
Omzet niet-aandeelhouders (%)	3,5	7	-	-
Directe afvoerkosten (€)	2.881.000	2.725.000	3.500.000	2.950.000
Bruto marge (% van de omzet)	25	14	18	20
Bedrijfsresultaat (€)	70.300	33.500	151.800	4.500
Vermogen				
Balanstotaal (€)	1.616.300	2.094.000	1.720.200	1.119.700
Eigen vermogen (€)	578.850	508.560	412.380	272.300
Liquiditeit (quick ratio)	1,5	1,3	1,3	1,3
Gegevens reststoffen				
Aanbod (ton)**	185.500	191.000	185.000	159.000
Recylce percentage (%)***	92	75	77	76
Vervoerskilometers per ton reststof**** (ton/km)	3,6	5,4	4,8	5,9
Personeel				
Aantal werknemers fte per ultimo verslagjaar	5,7	4,3	4,5	3,7
Arbeidsverzuim (%)	4	8	7	11
Gemiddeld netto afzet per werknemer (€/fte)	185.500	93.300	70.700	-

* oude verdienmodel
** exclusief grond; afvoer vanaf Nederlandse en buitenlandse waterproductiebedrijven
*** bestemming anders dan werken/stortinrichting
**** gerekend vanaf Nederlandse Waterproductiebedrijven

Zo werkt Reststoffenunie

Schematische weergave verdienmodel

Toelichting op balans

	2012	2011
Vaste activa	11.004	11.984
Vlottende activa	1.605.343	2.082.020
Totaal activa	1.616.347	2.094.004
Eigen Vermogen	578.853	508.562
Kortlopende schulden	1.037.494	1.585.442
Totaal Passiva	1.616.347	2.094.004

Ten opzichte van 31 december 2011 is het balanstotaal met bijna € 478.000 afgenomen. Reden hiervoor is dat per 1 juli 2012 de opbrengsten, die volgens het verdienmodel rechtstreeks ten gunste komen van de aandeelhouders, direct verrekend worden met de afvoerkosten. Hierdoor zijn er per ultimo 2012 nagenoeg geen verrekenbare opbrengsten meer. Dit effect is zowel bij de posten debiteuren als crediteuren zichtbaar. Waardering van de voorraad en toevoeging van het resultaat 2012 aan de reserves leveren een positieve bijdrage aan het balanstotaal.

Petra de Rooij
Directiesecretaresse

**'Ik zet me graag
in voor dingen
die ertoe doen'**

De steun en toeverlaat van bestuurder Hay Koppers zet ook buiten Reststoffenunie graag haar organisatietalent in. Zoals voor de basisschool van haar twee jongsten, waar het thema gezondheid hoog op de agenda staat.

Niet alleen Hay, ook de andere collega's doen graag een beroep op Petra. Ze weet immers als geen ander wat er speelt en nodig is. En dat is een breed scala: van het regelen van alle facilitaire zaken tot het notuleren van de vergaderingen van de aandeelhouders en de commissarissen. En in 2012 had ze onder meer haar handen vol aan de organisatie van de succesvolle RU-relatiedag.

Ook de ouderraad kan altijd op haar inzet

rekenen. Petra: 'Net als in mijn werk, zet ik mij ook privé graag in voor dingen die ertoe doen. Zo heeft de school subsidie gekregen van de Johan Cruyff Foundation om het schoolplein om te toveren tot 'Schoolplein 14', een uitgekiend ontwerp dat kinderen uitdaagt om te bewegen, te sporten en samen te spelen. En met het regionale waterbedrijf praten we over waterkoelers die je kunt aansluiten op de waterleiding, natuurlijk liefst in elke klas één!'

Vlottende activa

RU beschikt over opslagplaatsen op diverse locaties in Nederland. Deze depots zijn er om de onbalans tussen vraag en aanbod op te vangen, en ter beheersing van de kwaliteit van de producten. Essentieel dus in de toevorketen van onze (secundaire) grondstoffen. Omdat het economisch risico wordt gedragen door de drinkwater-bedrijven, wordt de voorraad – gewaardeerd op € 50.000 – niet afzonderlijk op de balans vermeld, maar opgenomen in de post overige vorderingen. Per 31 december 2012 is er een vordering op de Belasting-dienst betreffende de BTW in het vierde kwartaal. De vooruitbetaalde vennootschapsbelasting over 2011 is door de Belastingdienst gerestitueerd. Dit omdat RU geen 'nijverheidsbedrijf' is, maar een indirect overheidsbedrijf volgens artikel 2 lid 7 van de Wet Vpb. Om deze reden is de belastingplicht beëindigd.

De liquide middelen zijn met bijna € 200.000 afgenomen. Dit is het gevolg van de directe verrekening van de opbrengsten met de afvoerkosten aan de aandeelhouders. Doordat de schulden relatief meer zijn afgenomen dan de vorderingen, steeg de liquiditeit (verhouding vlottende activa en kortlopende schulden) per ultimo 2012 van 1,3 naar 1,5.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen nam met ruim € 70.000 toe ten opzichte van 2011. Doordat er in het verslagjaar geen mutaties in het aandelenkapitaal waren, is de toename geheel toe te schrijven aan het behaalde resultaat. Zoals vermeld in de jaarrekening wordt deze geheel toegevoegd aan de overige reserves. Doordat RU nauwelijks activa heeft, is het eigen vermogen belegd in banktegoeden.

Kortlopende schulden

In 2012 heeft RU € 58.000 besteed aan nazorg van de REACH-registratie van kalk(korrels) en waterijzer. Er is veel inspanning geleverd om de kwaliteitsregistraties bij te houden en veilig te stellen (zie ook hoofdstuk 3). De uitgaven zijn ten laste gebracht van de bestaande buffer. Daarmee komt per ultimo 2012 het saldo van het gereserveerde bedrag voor activiteiten rondom de REACH-verordening uit op ruim € 104.000. Per 1 juli 2012 werken we bij de afvoer van reststoffen met een overall afrekening van kosten en opbrengsten.

Hierdoor is € 18.200 vooruit ontvangen op afvoerkosten voor in depot genomen reststoffen. De daadwerkelijke afvoerkosten af depot worden in 2013 verwacht. In 2012 is een ICT-traject gestart om de efficiëntie van de gegevensverstrekking van geld- en goederenstromen te verhogen en de administratieve verwerking te versnellen, dit is (nog) slechts ten dele uitgevoerd. Voor de verdere realisatie hiervan in 2013 is een bedrag van € 40.000 als reservering opgenomen. De reservering van € 80.000 voor afronding van projecten die gestart zijn in 2011, is in 2012 in zijn geheel vrijgevallen. Per 1 januari 2012 is RU toegetreden tot de Werkgevers-vereniging Waterbedrijven. Daarmee werd ook de CAO Waterbedrijven van toepassing. Per ultimo 31 december 2012 is een post van € 5.406 gereserveerd voor het 'inzetbaarheidsbudget'.

De afdracht van sociale en pensioenlasten over december 2012 moet nog gebeuren in 2013. Daarnaast is er een pensioenverplichting van € 2.135 tot het tijdstip van toetreding tot het ABP. Deze verplichting zal worden vereffend via de fiscaal toelaatbare vrije ruimte voor de pensioenregeling.

Toelichting op resultatenrekening

	2012	2011
Omzet	3.850.071	3.178.347
Directe afvoerkosten	2.880.549-	2.724.946-
Bruto marge	969.522	453.401
Opbrengsten aandeelhouders	836.236-	322.489-
Overige opbrengsten	792.237	724.466
Brutowinst	925.523	855.378
Bedrijfslasten	871.829-	832.256-
Rentebaten	16.597	10.401
Netto resultaat	70.291	33.523

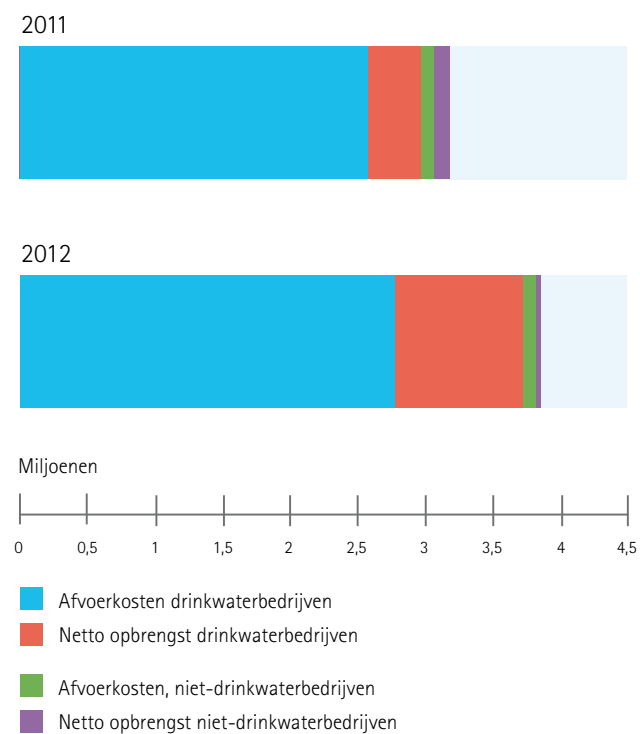
Omzet

Omzet omvat alle doorberekende afvoerkosten van reststoffen aan aandeelhouders en niet-aandeelhouders, plus de gerealiseerde opbrengst van afnemers (zie grafiek). Opbrengsten kunnen zowel positief als negatief zijn. Negatieve opbrengsten zijn bijvoorbeeld acceptatiekosten voor de afzet van reststoffen als bouwstof richting 'werken'. De totale omzet over 2012 bedroeg € 3.850.000, een stijging van 21% ten opzichte van vorig boekjaar. De toename komt goeddeels voor rekening van hogere opbrengsten voor waterijzer en kalkslib, terwijl de directe afvoerkosten overall slechts licht zijn gestegen. De stijging van € 670.000 wordt ook deels veroorzaakt door een (grote) stroom met een negatieve waarde als directe afvoerkosten te boeken, het gaat hier om € 182.000. In 2011 werd deze stroom nog als een negatieve opbrengst geboekt (€ 214.000) waardoor de totale omzet werd verlaagd. Positieve opbrengsten stegen met 30% tot € 1.246.000 en de negatieve opbrengsten daalden met bijna 20% tot € 302.000. Per saldo resulteert een netto opbrengst van € 944.000 uit verkoop van reststoffen van de aandeelhouders. In 2011 was dit nog € 389.500. De stijging van positieve opbrengsten is onder meer het resultaat van valorisatie van negatieve waarde reststoffen. In plaats van afzet als bouwstof naar 'werken' is bijvoorbeeld kalkslib als anorganische meststof toegepast, terwijl meer steekvast waterijzer zijn weg vond naar biogasinstallaties. Inherent hieraan dalen de negatieve opbrengsten. In 2012 is in totaal € 836.000 uitgekeerd aan participanten, nagenoeg een verdrievoudiging ten opzichte van 2011.

De ontzorging van niet-aandeelhouders spitste zich voornamelijk toe op de afvoer van filtermateriaal en waterijzer. Afgezien van een eenmalige afvoer van waterijzer van een industriewaterplant, is het aanbod van genoemde reststoffen door derden constant gebleven. Voor de reststoffen van twee industriewaterplants is een adviestraject gestart voor toelating op grond van het Uitvoeringsbesluit ex Meststoffenwet en een registratie ingevolge de REACH-verordening. In 2012 werd bruto € 136.000 omgezet, een daling van € 84.000 ten opzichte van 2011. De daling houdt voornamelijk verband met de toetreding van Evides N.V. in 2012 als aandeelhouder. Als gevolg van de mededingings- en aanbestedingsrechtelijke positie van RU, moet de omzet die verkregen wordt uit activiteiten voor niet-aandeelhouders beneden 10% van de totale omzet blijven. Voor 2012 bedroeg dit aandeel 3,5%; nagenoeg een halvering ten opzichte van 2011.

De gemiddelde omzet per fte is nagenoeg verdubbeld van € 93.300 naar € 185.500

Omzetontwikkeling

Directe afvoerkosten

Het jaaraanbod in 2012 bedroeg 185.500 ton. In totaal werd 6% minder kalkkorrels aangeboden en 15% minder steekvast product. Vloeibaar waterijzer vertoonde een stijging van ruim 15%. Per saldo resulteerde dit in een afname van 5.500 ton ten opzichte van vorig verslagjaar. Het gerapporteerde jaarcontingent is exclusief de reststromen AC-leidingen, kunststofleidingen en regeneraat van ionenwisselingsprocessen. De omvang van deze reststromen is voor 2012 geraamd op ruim 8.000 ton. Verwijdering vond plaats via routes buiten RU.

De kosten voor afvoer van de reststoffen, dat wil zeggen uitgaven voor ontginning, vervoer, opslag, keuring en acceptatie, zijn licht gestegen met ruim 5,5% ten opzichte van vorig boekjaar. De stijging komt voor rekening van de afvoer van aluminiumslib als negatieve waarde reststof. De kosten daarvan zijn direct ten laste van de aanbieder gebracht als afvoerkosten. In 2011 werden de kosten voor afvoer van betreffende reststof nog binnen het verdienenmodel verrekend als negatieve opbrengst.

Medio 2012 is RU een driejarig contract aangegaan met een belangrijke toeleverancier van de diensten aanneming, planning & logistiek, transport, tussenopslag & acceptatie. Belangrijkste verbeteringen ten opzichte van het vorige contract zijn: 1) kwaliteitsverbetering reststoffen (we leveren wat we beloven), 2) kilometers (minimaliseren waar mogelijk) en 3) kostenverlagingen. Met een andere logistieke dienstverlener is eveneens een driejarig contract gesloten, hier gaat het om het transport en op- en overslag van waterijzer in de provincie Noord-Brabant. Dit contract betekent niet alleen een kostenbesparing, maar geeft ook invulling aan onze ambitie om transportafstanden te reduceren. Met de belangrijkste logistieke dienstverleners op het gebied van kalkkorrels zijn contracten gesloten gebaseerd op een model van TLN. Dit is bedoeld om zowel opdrachtgever als opdrachtnemer meer rechtszekerheid te bieden. Verder is RU een overeenkomst aangegaan met een regionale afvalverwerker voor de verwerking van aluminiumhoudend coagulatieslib, ook voor een tijdsbestek van drie jaar.

Brutomarge

De brutomarge als percentage van de totale omzet verdubbelde nagenoeg, dit is een direct gevolg van een flink hogere omzet, vooral behaald uit de verkoop van reststoffen van onze aandeelhouders. Tevens is aluminiumslib, als negatieve waarde reststof, direct ten laste van de aanbieder gebracht, dus buiten het verdienenmodel gehouden. Ook dit heeft een positief effect op de brutomarge.

Overige opbrengsten

De jaarbijdrage van participanten aan de apparaatskosten van RU kwam in 2012 uit op € 832.683, een stijging van ruim 4% ten opzichte van 2011. Door toetreding van Evides N.V. als aandeelhouder in 2012, is de gemiddelde bijdrage per saldo met 6% omlaag gegaan.

Bedrijfslasten

Personeelskosten

Het aantal werknemers is met één gegroeid tot zeven (5,7 fte) per ultimo verslagjaar. Twee medewerkers van waterbedrijven, die RU eerder inhuurde als inleenkracht, zijn in vaste dienst getreden in de functies financieel manager en kwaliteits- en productmanager. De personeelskosten over 2012 zijn 16,5% hoger dan in 2011. De toetreding van RU per 1 januari 2012 tot de CAO Waterbedrijven en daarmee tot het ABP, en de uitbreiding

van het personeelsbestand met een vast dienstverband, leidden tot een stijging van de indirecte loonkosten, pensioenvoorziening en sociale lasten. De kosten voor inleenkrachten zijn met 42% teruggebracht tot € 123.000.

Verkoopkosten

De kosten voor acquisitie en PR zijn in 2012 met € 22.000 toegenomen. Er is meer uitgegeven voor reis- en verblijfkosten (leaseauto) door de uitbreiding van het personeelsbestand. Tevens is een relatiedag georganiseerd voor onze stakeholders. Voor de nieuwsbrief Stof tot Nadenken zijn minder uitgaven gedaan als gevolg van concurrentiestelling. Alle activiteiten en projecten die in 2012 zijn gestart vanuit de perspectieven Financiën, Klant, Interne Processen en Innovatie/lerend vermogen (ex nazorg REACH) zijn afgerond en, met uitzondering van het ICT-traject, binnen budget afgesloten. De totale onderzoeks- en advieskosten kwamen uit op totaal € 225.000, bijna € 11.000 hoger dan in 2011.

Huisvesting

Voor huisvesting is bijna 12% meer uitgegeven. Dit komt goeddeels voor rekening van extra kantoorruimte in het KWR Waterhuis te Nieuwegein.

Overige bedrijfslasten

De overige bedrijfslasten in 2012 stegen met bijna € 12.000 naar ruim € 89.000. De toename wordt voornamelijk veroorzaakt door verschuldigde contributie voor de Werkgeversvereniging Waterbedrijven (WWb) en door meer uitgaven op het vlak van administratie en HRM. Voor werving en selectie is minder geld uitgegeven.

Rentebaten

In 2012 is ruim € 6.000 meer aan rente-inkomsten ontvangen. In 2011 is RU overgegaan van ABN-AMRO naar de Deutsche Bank. De voormalige huisbankier hanteerde een rentebijdrage per kwartaal, terwijl de Deutsche Bank een maandelijks afrekening hanteert. Hierdoor is er in 2012 een kwartaal aan extra rente-inkomsten.

FINISH

Olaf van der Kolk
Commercieel operationeel manager

Hardlopen met een hoofd vol ideeën

Eén brok energie en enthousiasme, dat is Olaf van der Kolk. Gedreven vertelt hij over de resultaten die Reststoffen behaalt. 'De verkoopwaarde is in het afgelopen jaar verdrievoudigd. Welke sector kan dat zeggen?'

'Ik ben geen geitenwollensok, maar ik vind het prachtig om te zien dat afval een grondstof wordt. Natuurlijk kun je altijd op een nette manier van je reststoffen afkomen, maar dat je er ook nog geld mee kunt verdienen... Ik wil het onderste uit de kan: zo efficiënt mogelijk, kostenbesparend, onder juiste condities, goed, snel en liefst om de hoek. Vraag en aanbod zijn nooit in balans, het is een hele uitdaging om die aan elkaar te koppelen. De beleving

is aanbodgestuurd, je kunt de 'kraan' niet harder of zachter zetten. Terwijl je uit commercieel oogpunt natuurlijk vraaggestuurd zou willen werken.'

'Die dynamiek brengt ook mee dat het werk nooit klaar is. Ik ben altijd bezig, heb altijd een vol hoofd! Hardlopen is voor Olaf de manier om te ontspannen. Nou, ontspannen... 'Als ik loop borrelen er altijd wel weer nieuwe ideeën op, daar kan ik dan weer mee aan de slag.'

3.2 Klant

Aandelenoverdracht

Gemeente Amsterdam is voornemens om de aandelen in RU over te dragen aan Stichting Waternet. Eén van onze aandeelhouders alsook door RU ingehuurde aanbestedingsadvocaten hebben getoetst of Stichting Waternet voldoet aan de 'kwaliteitsvereiste aandeelhouders' (artikel 6 statuten Reststoffenunie). Geconcludeerd is dat Stichting Waternet moet worden gekwalificeerd als aanbestedende dienst in de zin van het Besluit aanbestedingen speciale sectoren (Bass). Dit betekent dat wanneer Stichting Waternet aandeelhouder wordt in RU er geen sprake is van private deelneming. Aan alle vereisten om een gerechtvaardigd beroep te kunnen doen op inbesteding, wordt bij de voorgestelde wijziging dus nog steeds voldaan. De gemeenteraad van Amsterdam zal in het voorjaar van 2013 een raadsbesluit nemen over de overdracht van haar aandelen aan Stichting Waternet.

Verdienmodel

Zoals ook in het Jaarbericht van 2011 gemeld, worden bij tijd en wijle substantieel meer reststoffen met een negatieve waarde aangeboden, dan geprognosticeerd door de drinkwaterbedrijven. RU heeft de negatieve financiële consequenties hiervan besproken met de betreffende bedrijven. Vervolgens zijn afspraken gemaakt over compensatie van de verminderde inkomsten. In de inkoopvoorwaarden van RU is een bepaling opgenomen dat bij afwijking van de begroting van het aanbod aan reststoffen, de negatieve waarde hiervan voor rekening komt van de leverancier.

Zoals destijds bij de introductie van het nieuwe verdienmodel is toegezegd, is in dit verslagjaar een systeemevaluatie uitgevoerd van het verdienmodel. De resultaten daarvan in de laatste AVA besproken met de aandeelhouders. Deze besluiten zijn genomen:

1. Reststoffen met een 'negatieve waarde' zullen buiten het verdienmodel worden gehouden.
2. RU stelt een overzicht op van reststoffen die naar verwachting in het volgende boekjaar een positieve dan wel een negatieve opbrengst zullen genereren. De AVA stelt de lijst jaarlijks vast tijdens haar halfjaarbijeenkomst in juni.

3. Aandeelhouders zullen concrete (contractuele) afspraken met RU maken ter borging van de leveringszekerheid van de reststoffen gedurende een beoogde contractperiode.
4. Aandeelhouders zullen posities melden van eigen reststoffen. Op deze wijze wordt RU in de gelegenheid gesteld mee te bieden op betreffende posities.

Communicatie/informatie

Statusrapportages

Sinds 2010 verstrekt RU jaarlijks via statusrapportages aan alle individuele drinkwaterbedrijven een gedetailleerde verantwoording van de geld- en goederenstromen. Deze rapportages geven inzicht in de aard, samenstelling en hoeveelheid, bestemming en kosten van de reststoffen over de afgelopen vier jaar. Ter vergelijking wordt ook het landelijke beeld geschetst. De rapportages worden als onderlegger gebruikt bij het opstellen van ontwikkelingsplannen of routekaarten voor reststoffen van individuele bedrijven.

Kwartaalrapportages

Met de introductie van het nieuwe verdienmodel in 2011, verstrekt RU ook financiële kwartaaloverzichten aan haar aandeelhouders. Hierin wordt verslag gedaan van het actuele aanbod per type reststof versus het geprognosticeerde kwantum, en de actuele inkomsten en uitgaven per type reststof versus de begroting en eindejaarsverwachting.

Online actueel inzicht

RU is eind 2011 een project gestart met als doel de administratieve processen te versnellen en een nieuwe informatiearchitectuur op te zetten. Dit moet onder meer de informatievoorziening richting onze aandeelhouders inzake geld- en goederenstromen naar een hoger plan tillen, net als de informatie aan onze ketenpartners. Naast een strategische studie is een aantal (gescheiden) bijeenkomsten georganiseerd voor onze aandeelhouders en belangrijkste toeleveranciers van diensten. Op basis van de vergaarde informatie en inzichten is een project-/businessplan opgesteld. Eind 2012 zijn besprekingen gestart met IT-dienstverleners voor de uitvoering van het project.

Kennis delen

Om op de hoogte te blijven van de laatste ontwikkelingen in de branche, kennis te delen en contacten te onderhouden, heeft RU tal van functionele relaties met onder meer de Vereniging Industriële Bouwstoffen, Vereniging Afvalbedrijven, Nutriëntenplatform, onderzoeksinstituten, certificeringsinstellingen, nationale en internationale marktpartijen en belangenorganisaties. RU neemt deel in het KWR Watershare-concept. Het gaat hier om een internationaal samenwerkingsmodel gericht op watercyclusgerelateerde kennis. Kennis en kunde van RU zijn als *ResidualCycle* in het Watershare-project opgenomen.

Public Relations

Op 30 mei 2012 heeft RU, tijdens een bijeenkomst van dijkgraven van waterschappen, directeurs van drinkwaterbedrijven en leden van de VNG-Commissie Water, een presentatie gegeven over het onderzoeksveld 'grondstoffen' ter verkenning van samenwerking tussen waterschappen en drinkwaterbedrijven. Op 4 oktober 2012 was er de RU-relatiedag voor alle stakeholders. Op die dag werden werkbezoeken en presentaties verzorgd door vertegenwoordigers van drinkwaterbedrijven, afnemers van onze reststoffen, Erasmus Universiteit en RU. Onze nieuwsbrief Stof tot Nadenken die sinds 2006 tweemaal per jaar verschijnt, is in een nieuw jasje gestoken. De oplage is flink uitgebreid en in verband met toenemende belangstelling vanuit het buitenland, zal vanaf 2013 tevens een Engelse *summary* beschikbaar zijn.

3.3 Interne processen

Risicobeheersing en verbeterpunten

Met de RvC is afgesproken dat er jaarlijks een risicoinventarisatie wordt uitgevoerd; deze wordt telkens in de eerste RvC vergadering van het jaar geëvalueerd. Volgens afspraak komen in het jaarbericht van RU steeds de belangrijkste geïdentificeerde bedrijfsrisico's aan bod. In 2012 zijn als speerpunten genoemd:

- voldoen aan specificaties
- voldoen aan criteria bijproductstatus
- wegvallen afnemers/afzetgebieden
- leveringszekerheid van reststoffen aan RU

Voldoen aan specificaties

Het voldoen aan specificaties begint met 'weten wat er is' en bij discrepantie tussen de aangeboden en gevraagde kwaliteit/kwantiteit 'weten wat te doen' om de levering toch veilig te stellen. Geconstateerd is dat bij de afvoer vanaf de waterproductiebedrijven niet altijd bekend is wat de juiste samenstelling van de reststof is. Verder is er niet voldoende mogelijkheid voor voorraadvorming om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen en de kwaliteit te verbeteren door te *blenden*. Om de toevoerketen in kwalitatief en kwantitatief opzicht te verbeteren zijn de volgende maatregelen genomen:

- verbetering van het operationeel management door strakkere afspraken met logistieke dienstverleners en met de terreinbeheerders bij de waterbedrijven over de planning;
- uitbreiding van het aantal regionale depots voor met name waterrijzer, zowel steekvast als vloeibaar;
- inrichting van depots op terreinen van waterproductiebedrijven;
- opstellen van protocollen voor de 'bemonstering & analyse' en 'opslag & vervoer'. Deze worden onderdeel van de inkoopvoorwaarden van RU;
- intensivering/actualisatie van de analyses, in het bijzonder voor het drogestofgehalte van waterrijzer;
- bundelen van gegevens per waterproductiebedrijf in een overzichtelijke en toegankelijke database, onder meer voor de kwaliteit van de grondstof, wijze van drinkwaterbereiding, omvang en samenstelling van de reststof(fen), wijze van opslag en verwerking van de reststof(fen), et cetera.

Voldoen aan criteria bijproductstatus

De vrije handelbaarheid van onze reststoffen ter vervanging van primaire grondstoffen, is gebaseerd op de kwalificatie 'bijproduct' (ex Wet milieubeheer) en op de registratie van de stof ingevolge de REACH-verordening. RU heeft hiervoor de volgende acties ondernomen:

- typering van de reststoffen per waterproductiebedrijf als 'afvalstof' dan wel als 'bijproduct'. De lijst is in bezit van onze logistieke dienstverleners en beheerders van (externe) opslaglocaties;
- afspraken met bevoegde gezagen ex Wet milieubeheer over de regionale opslag van bijproducten op vergunningplichtige inrichtingen voor afvalstoffen, zeven in totaal. In alle gevallen kon worden

geconcludeerd dat de opslag geen gevolgen heeft voor de status als bijproduct. Overigens blijft de aanwijzing als bijproduct de verantwoordelijkheid van de eigenaar van het product (Uiensaparrest; 2012)

- vervoerders van onze bijproducten hebben een door RU afgegeven schriftelijke (geplastificeerde) verklaring in bezit, met onder andere REACH-registatienummers om te tonen in geval van controles/handhavingsacties van de milieu-inspecties

Wegvallen afnemers/afzetgebieden

Economische tegenwind, veranderende marktsituaties en veranderende wet- en regelgeving kunnen in potentie leiden tot vraaguitval. Een belangrijke maatregel ter afdekking van een leveringsrisico is het afsluiten van deugdelijke contracten met afnemers met een financieel gezonde draagkracht. Daar waar mogelijk zal een afnameplicht contractueel worden vastgelegd en dat bij voorkeur voor langere leveringstermijnen (3-5 jaar). Momenteel vindt de categorie 'overige reststoffen' zijn weg als bouwstof bijna uitsluitend naar 'werken'. De verwachting is dat het aantal vergunde inrichtingen voor het ontvangen van bouwstoffen zal gaan teruglopen. De categorie overige reststoffen zal dan als grond of als grondstof een bestemming moeten krijgen. De strategie is dat vooral waterrijzer dat niet geschikt is voor de inzet als bindmiddel voor fosfaat en zwavel, als grondstof kan worden afgezet naar de grofkeramische industrie (o.a. de baksteenindustrie). Waterrijzer (zowel vloeibaar als steekvast) wordt in hoofdzaak afgezet naar slechts twee marktsegmenten, de biogasindustrie en de waterschappen. Om de kwetsbaarheid te verlagen kan gedacht worden aan ontwikkeling van een nieuw product, bijvoorbeeld gepelletiseerd of granulair waterrijzer. RU onderzoekt de mogelijkheden om van waterrijzer een granulair product te maken. Hiervoor zijn diverse toepassingen bekend buiten onze traditionele afnemers. Bij kalkkorrels richten we ons met name op marktpenetratie en marktontwikkeling. Het is denkbaar dat vanuit het nabije buitenland, EU-lidstaten zoals Duitsland, België en (Noord-)Frankrijk, reststoffen van drinkwaterbedrijven op de Nederlandse markt worden aangeboden. Immers, RU is ook actief op de buitenlandse markt (Duitsland en België).

Door samenwerking kan 'oneerlijke' concurrentie worden tegengegaan. Van dit laatste onderwerp is schriftelijk verslag gedaan aan de aandeelhouders op de laatste bijeenkomst in 2012.

Leveringszekerheid van reststoffen aan RU

Momenteel krijgt RU via de jaarlijkse afvoerplannen (stilzwijgend) toestemming om als zelfstandig opererende, contracterende partij de aangeboden reststoffen te leveren aan contractpartijen in de markt. Een en ander is beschreven in de Participatieovereenkomst uit 1995, en zoals gewijzigd in 2003. Bij de evaluatie van het verdienmodel in december 2012 is met de aandeelhouders afgesproken dat er concrete (contractuele) afspraken met RU gemaakt worden ter borging van de leveringszekerheid van de reststoffen gedurende een (beoogde) contractperiode. Dit proces wordt in 2013 afgerond. Ook in het kader van deze evaluatie, is hierover inmiddels gediscussieerd met de aandeelhouders, en zijn voorstellen ter tafel gebracht om de levering van reststoffen aan RU veilig te stellen (zie ook hoofdstuk 3.2).

Inkoopvoorwaarden

Volgens afspraak met de aandeelhouders is in 2012 gestart met een evaluatietraject van de inkoopvoorwaarden van RU. De evaluatie is in handen gegeven van een delegatie van het Bedrijfsplatform Juristen. Dit forum behandelt ook de herziening van de Algemene Inkoopvoorwaarden Samenwerkende Waterleidingbedrijven. Voor de technische inbreng is een drietal coördinatoren van reststoffen gevraagd hun bijdrage in de evaluatie te leveren. In dit kader zijn in overleg met de Stichting Landelijk Meldpunt Afvalstoffen de juridische consequenties in beeld gebracht van het optreden als handelaar (geen feitelijk bezit van bedrijfsafvalstoffen), dan wel als inzamelaar (wel feitelijk bezit van bedrijfsafvalstoffen). Ook is gestart met het opstellen van een tweetal protocollen/richtlijnen die deel uitmaken van onze inkoopvoorwaarden, te weten 'bemonstering & analyse' en 'opslag & vervoer' van reststoffen van drinkwaterbedrijven. De werkzaamheden zijn opgedragen aan KWR Watercycle Research Institute en worden begeleid door de Projectgroep Praktijkrichtlijnen die ressorteert onder de Platformgroep Bedrijfsvoering. Verwacht wordt dat de inkoopvoorwaarden inclusief de twee protocollen in het eerste kwartaal van 2013 op orde zijn.

Aalke Lida de Jong

Deskundige milieu

'Ik hou gewoon
van problemen'

Aalke Lida is de meest recente 'aanwinst' van Reststoffenunie. Tot voor kort genoot de milieudeskundige in Turkije van een sabbatical waar ze zich geheel kon wijden aan haar passie: sportklimmen.

In Delft studeerde Aalke Lida Technische Bestuurskunde, bij het Ministerie van VROM ontwikkelde ze 10 jaar lang regelgeving en was ze accountmanager voor milieubeleid in Zuid-Holland. 'Bij Reststoffenunie komt voor mij alles samen; techniek, bestuurskunde en juridische aspecten. Ik vind het mooi om bij een bedrijf te werken dat geld kan verdienen met het vinden van duurzame toepassingen voor reststoffen. Werken aan een duurzame wereld heeft voor mij altijd gevoeld als een soort opgave.'

'Sportklimmen doe je op rotsen, bijvoorbeeld in Spanje, Frankrijk of Oostenrijk, via speciale routes', legt Aalke Lida uit. 'Je moet creatief zijn en elke keer weer je angst overwinnen. Toch zit de kick voor mij niet in het gevaar, maar in het oplossen van een probleem dat letterlijk levensgroot voor je opdoemt. Liefst los ik steeds moeilijkere vraagstukken op.' Ze lacht: 'Ja, ook in mijn werk. Ik hou gewoon van problemen.'

Financieel beleid

Financiering uitgaven

RU ontvangt een bijdrage van de drinkwaterbedrijven waaruit de apparaatskosten worden betaald. RU heeft twee rekeningen bij de Deutsche Bank, een betaalrekening en een spaarrekening (Zakelijk Maand Sparen). De niet direct benodigde middelen worden zo lang mogelijk op de spaarrekening gehouden. De marge op rentepercentages bij zakelijke spaarrekeningen is minimaal, waardoor een overstap niet of nauwelijks loont.

Liquiditeitsrisico

De uitgaven aan organisatiekosten beperken zich tot de begroting. De afvoerkosten (ontginning, opslag, transport, analyses en acceptatie) worden, conform het verdienmodel, voor 100% doorberekend aan de aandeelhouders. De aandeelhouders dragen voor 90% bij aan de apparaatskosten, RU is verantwoordelijk voor dekking van de resterende 10%. In 2012 hoefde geen voorziening te worden getroffen voor dubieuze debiteuren. De uitgaande facturen worden gemiddeld binnen 39 dagen betaald (42 dagen in 2011). De betaaltermijn van RU is gemiddeld 35 dagen (36 dagen in 2011). Door de spreiding van betalingen, ontvangsten en verrekeningen met de aandeelhouders over het jaar, nemen de liquide middelen geleidelijk af en is het liquiditeitsrisico beperkt. Bij een ongewijzigd verdienmodel zal de quick ratio in de komende jaren redelijk constant blijven.

Bankgaranties

In 2012 zijn twee bankgaranties komen te vervallen. Per 31 december 2012 zijn er geen uitstaande garanties.

Weerstandsvormogen

Het weerstandsvormogen van RU is vastgesteld op één jaarsalaris van medewerkers in vaste dienst. Per 31 december 2012 is dat € 520.000, dit is 90% van het eigen vermogen.

Samenwerking accountant

Volgens het Reglement RvC en het Directiereglement beoordelen de bestuurder en de RvC tenminste eenmaal in de drie jaar het functioneren van de externe accountant. Na overeenstemming over een plan van aanpak voor een aantal verbeterpunten, is besloten de samenwerking met Meeuwssen Ten Hoopen twee jaar te verlengen en opdracht te verlenen voor de jaarrekening 2012.

Personeel en organisatie

Het arbeidsverzuim is ten opzichte van 2011 met 50% gedaald en ligt daarmee nagenoeg op het landelijk gemiddelde.

Twee medewerkers die RU eerder inhuurde van de waterbedrijven, zijn in vaste dienst gekomen als financieel manager en kwaliteits- en productmanager. Verder heeft een medewerker de organisatie verlaten, de vacature is kort daarop weer ingevuld. In het laatste kwartaal is gestart met de werving en selectie van een deskundige milieu, ter vervanging van een inleenkracht.

In 2013 zullen we nagenoeg geen beroep meer hoeven doen op inleenkrachten.

Per 1 januari 2012 is RU aangesloten bij de CAO van de Waterbedrijven. Door de overstap naar deze CAO is behoefte ontstaan aan overeenstemming in functiebeschrijving en -indeling met andere organisaties binnen de watersector. Het adviesbureau Hay Group is gevraagd de functies binnen RU te beschrijven en vervolgens in te delen volgens de systematiek van de WWb. Alle functies zijn beschreven en ingedeeld.

Kwaliteitsmanagement

Certificeringsinstantie Kiwa Nederland B.V. heeft in april van dit verslagjaar een periodieke audit uitgevoerd. De twee tekortkomingen van deze audit zijn voorzien van corrigerende maatregelen en daarna goedgekeurd. Met als gevolg een positief advies voor de voortzetting van het certificaat.

In lijn met de ontwikkeling van het managementsysteem is de directiebeoordeling gebruikt om aan de hand van alle lopende verbetertrajecten de risicoanalyse te evalueren. Er zijn in 2012 verbetertrajecten doorgevoerd naar aanleiding van klachten. Alle klachten zijn afgehandeld en voorzien van een passende corrigerende maatregel.

Voor een betere beheersing van de leveringsketen, is RU in overleg met de drinkwaterbedrijven begonnen met het opstellen van protocollen/richtlijnen, die deel gaan uitmaken van de inkoopvoorwaarden van RU (zie Inkoopvoorwaarden, pagina 20). De kwaliteitsdatabase is aangevuld met historische gegevens, de risicobeoordeling bestemming reststof is daardoor met grotere zekerheid te maken en draagt bij aan klachtenpreventie.

Het verdienmodel dat is ingevoerd in 2011 is in dit verslag-jaar geëvalueerd (zie Verdienmodel, pagina 12 en 18). De gewijzigde procesbeschrijvingen in het verdienmodel worden in 2013 aangepast. In 2012 zijn voor elk drinkwaterbedrijf kwantitatieve maandrapportages en financiële kwartaalrapportages opgesteld om de procesprestaties te verantwoorden.

In 2012 is er een workshop leveranciersbeoordeling voor alle medewerkers gehouden. De insteek was om als regie-organisatie het kwaliteitsbeleid over te brengen op de leveranciers. Naast regelmatige leveranciersbeoordelingen wordt in 2013 een klanttevredenheidsmeting afgenomen bij diverse afnemers van onze reststoffen.

Validatie samenstelling reststoffen

Eind 2012 heeft RU opdracht verstrekt aan KWR Watercycle Research Institute om de bepalingmethoden, zoals gehanteerd door onze toeleverancier Omegam Laboratoria, te toetsen aan methoden zoals beschreven in de Meststoffenwet en NEN. De uitkomst dient als input voor het protocol 'bemonstering & analyse'.

Archief- en documentbeheersysteem

In 2011 is een nieuw archief- en documentbeheersysteem in gebruik genomen, ter versnelling en vereenvoudiging van het opslaan, vinden, linken en delen van bedrijfsinformatie. In 2012 is dit systeem op basis van een (externe) audit geëvalueerd, waarbij ook de opzet van ons documenten-beheer onder de loep is genomen. Als tekortkomingen zijnesignaleerd: het ontbreken van een lijst met metadata (beschrijving karakteristieken van bepaalde gegevens) en afspraken over het gebruik ervan. Hiermee gaan we in 2013 aan de slag.

3.4 Innovatie en lerend vermogen

Van afvalstof naar bijproduct

Door implementatie van de Europese Kaderrichtlijn afvalstoffen in de Wet milieubeheer is er een wettelijk kader gekomen voor de aanwijzing van specifieke reststoffen als bijproduct. Daardoor is de afvalstoffen-regelgeving meer in overeenstemming gebracht met de huidige opvattingen en inzichten omtrent afvalstoffen,

bijvoorbeeld als vervanging van primaire grondstoffen. Hoewel er wettelijke criteria zijn voor de bijproductstatus, zijn er regelmatig discussies met overheidsinstanties over de interpretatie ervan. RU volgt deze discussie nauwlettend en mengt zich hierin waar nodig.

REACH

RU neemt deel in Europese consortia die verantwoordelijk zijn voor de dossiers van de stoffen calciumcarbonaat (onthardingskalk) en ferrioxide (waterijzer). Op dit moment is er verhoogde aandacht voor de gezondheidsaspecten van nanodeeltjes. Vooralsnog heeft dit niet geleid tot de noodzaak om de betreffende dossiers aan te vullen met specifieke gegevens over toxiciteit van nanodeeltjes van deze stoffen.

RU heeft op verzoek van North Water B.V. de registratie ter hand genomen van waterijzer dat vrijkomt bij de productie van proceswater op twee locaties. Het Europees Chemicaliënagentschap (ECHA) heeft hierover eind 2012 positief beslist. Parallel hieraan heeft RU, ook in opdracht van North Water, een aanvraag ingediend om waterijzer dat vrijkomt bij de bereiding van proceswater ook te plaatsen op de bijlage Aa van de Uitvoeringsregeling ex Meststoffenwet, als toegelaten hulpstof in biogasinstallaties. Tot nu toe was deze toepassing slechts toegestaan voor waterijzer dat afkomstig is van de drinkwaterbereiding. We verwachten in de loop van 2013 een beslissing over deze aanvraag.

Landelijk afvalbeheerplan 2 (LAP)

In 2010 heeft RU het (toenmalige) VROM gewezen op een strijdigheid tussen de beleidstekst Sectorplan 17 van het Landelijk afvalbeheerplan 2 en de wet. Het gevolg van de vigerende tekst was dat veel herbruikbare reststoffen zouden moeten worden verwijderd. Het Ministerie van I&M had toegezegd om de tekst van het sectorplan 17 te herzien; over de nieuwe tekst was reeds overeenstemming bereikt. Door een nieuw beleidsplan van het Ministerie en de parlementaire behandeling daarvan werd de herziening van LAP2 uitgesteld. Ook werd door het 'Besluit tot wijziging van het Besluit stortplaatsen en stortverboden' een aanpassing van het LAP2 noodzakelijk. Verwacht wordt dat pas in 2013 een wijziging van het LAP2 in procedure wordt gebracht.

Regeling bodemkwaliteit

In 2013 zal de Regeling bodemkwaliteit in twee fasen worden gewijzigd. De voorstellen voor wijziging van de Regeling zijn besproken in het Platform Bodemkwaliteit, waarin ook RU deelneemt. De vraag die nu aan de orde is, gaat over het toelaten van de toepassing van 'bouwstoffen' in geluidswallen, zoals RU die nu aanbiedt. De civiele infrastructuur zou buiten de definitie van een 'werk' vallen.

Ook het recente 'Besluit tot wijziging van het Besluit stortplaatsen en stortverboden' bemoeilijkt de verwijdering van reststoffen van de drinkwaterbereiding. De Provincie kan ontheffing verlenen van dit stortverbod wanneer er geen andere mogelijkheden zijn om de reststof toe te passen. Dit betekent dat er een uitvoerige argumentatie moet worden aangeleverd, voordat de betreffende reststoffen kunnen worden verwijderd door storten.

In het LAP2 is toepassing van reststoffen van de drinkwaterbereiding als bouwstof aangemerkt als minimumstandaard. Voldoet de reststof niet aan de criteria voor bouwstof, dan moet de reststof worden gestort. Het aantal locaties waar bouwstoffen kunnen worden toegepast neemt echter af; verwijdering van reststoffen anders dan door storten, zal in de toekomst dan ook steeds meer aandacht vragen.

Besluit tot wijziging van het Besluit stortplaatsen en stortverboden / asbestcement buizen

Naar aanleiding van de publicatie van het ontwerp 'Besluit tot wijziging van het Besluit stortplaatsen en stortverboden' heeft RU samen met Vewin eerder bezwaar ingediend tegen een stortverbod voor asbestcement buizen. Het Ministerie van I&M heeft hierop niet inhoudelijk gereageerd, maar bij de publicatie van het Besluit (26 september 2012, Stb.2012,466) zijn de genoemde bezwaren wel vermeld.

In de toelichting bij het Besluit wordt volstaan met de mededeling dat de nieuwe techniek van denaturatie de voorkeur heeft boven storten, dit uit het oogpunt van risicobeheersing en volksgezondheid. Ook wordt gemeld dat uit diverse onderzoeken blijkt dat asbestvezels door het denatureringsproces worden vernietigd. Daarbij werd echter niet ingegaan op praktijksituaties waarbij het proces niet altijd het gewenste resultaat opleverde.

De kosten voor denaturatie zijn volgens LAP2 gelimiteerd tot maximaal 150% van de kosten van storten. Door het wegvallen van de belasting op milieugrondslag voor storten, zijn de huidige stortkosten dermate laag dat de kosten van een verwerkingsproces altijd hoger zullen zijn dan deze 150%. De verwachting is dat deze factor zal worden aangepast bij een wijziging van LAP2 om het proces van denaturatie te laten welslagen.

RU onderzoekt alternatieve verwerkingsmogelijkheden voor asbestcement buizen, zoals het vullen van mijngangen. In de toelichting bij het Besluit staat dat dit aspect bij de komende wijziging van LAP2 in overweging wordt genomen.

Het verzoek van RU om asbestcement buizen uit te zonderen van het stortverbod is dus niet gehonoreerd. Wel is in het Besluit van 19 november 2012 (gedeeltelijke inwerkingtreding) bepaald dat het stortverbod voor hechtgebonden asbestcement of asbestcementproducten pas op een later tijdstip in werking zal treden, namelijk zodra het proces denaturatie operationeel is.

Duurzaam hergebruik leeft in Nederland

Sjuul Paradijs, hoofdredacteur van de Telegraaf, bij de uitreiking van de Telegraaf Award Groene Bedrijven:

'Iedereen die investeert in groen is winnaar'
'De Nederlandse drinkwatersector plaatste zich in de lijst van de 25 meest prestigieuze inzendingen. De vergroeningsslag is al jaren in ontwikkeling bij de drinkwaterbedrijven. Een voorbeeld daarvan is de in 1995 opgerichte Reststoffenunie. Kalk als grondstof voor colaflesjes, bierflesjes en groentepotten.'

Europees Parlementariër Gerben-Jan Gerbrandy:

'Het uitrollen van duurzame initiatieven zoals Reststoffenunie op Europese schaal is van groot belang. Europa heeft nu de kans om kampioen grondstoffenefficiëntie te worden.'

André van Lijssel, directeur van Van Lijssel Transport B.V.:

'Het transport van kalkkorrels van Noord-Nederland naar Zuid-Nederland duurt ongeveer drie uur. Waarom zouden we die tijd niet benutten om de korrels onderweg te drogen? Daarvoor gebruiken we de restwarmte van de motor. Energie- en kostenbesparing op alle fronten dus.'

Leon van Hooff, commercieel manager van ECOstyle:

'Groeï en bloei in de tuin dankzij drinkwaterkalk'
'We waren al langer op zoek naar een vervanger van kalk uit groeves. Met kalk uit de groeves veranderen we de natuur en dat past niet bij ons uitgangspunt dat we willen samenwerken met de natuur in plaats van deze te verstoren.'

Jacqueline Cramer, voormalig minister van VROM in haar presentatie over duurzaamheid in de waterketen, tijdens een symposium van KWR Watercycle Research Institute:

'Afval kan grondstof zijn voor nieuwe producten, voedsel volgens de cradle to cradle gedachte. Ik zie dat Reststoffenunie hierin een rol kan spelen om het basisprincipe tot zich te nemen en het ook meer als speerpunt in het beleid te brengen.'

Filterzand uit ontijzeringsfilters toegepast in een 'zelfreinigende bermconstructie'

De firma Altena Inframaterialen heeft onder de naam RONA Zelf Reinigende Berm een bermconstructie op de markt gebracht waarin afstromend regenwater zodanig wordt gezuiverd dat infiltratie in die omstandigheid mogelijk is. Met dit concept heeft Aqua Aurora, de ontwikkelaar van de reinigende berm, de Milieuprijs 2012 in de wacht gesleept.

4 Duurzaamheid en MVO

Hoewel RU uitstekende financiële resultaten behaalt voor haar participanten, blijft duurzaamheid en een verantwoorde bestemming van reststoffen een kerntaak van ons werk. Door hergebruik van de reststoffen van de waterbedrijven kunnen we primaire bronnen, zoals kalkgroeves, beschermen. We recycleren inmiddels maar liefst 90%, waardoor er jaarlijks ruim 170.000 ton minder aan primaire grondstoffen aangesproken hoeft te worden. Door steeds meer duurzame bestemmingen te vinden, hoeft er bovendien steeds minder gestort te worden. Daarnaast voelt RU zich verantwoordelijk om met haar eigen werkprocessen het milieu zo min mogelijk te belasten. Wij werken ook aan deze bewustwording bij onze participanten, afnemers en dienstverleners en stellen dan ook hoge eisen aan onze relaties op het gebied van duurzaamheid.

Recycle percentage

Het aandeel van de aangeboden reststoffen dat naar 'werken' is afgevoerd, is in 2012 flink gedaald, namelijk van 25% in 2011 naar circa 8% in 2012. Vooral voor (steekvast) waterijzer zijn hoogwaardiger alternatieven ontwikkeld zoals toepassing in de grofkeramiek (baksteenindustrie) en in biogasinstallaties.

Vervoerskilometers

Het aantal vervoerskilometers per ton aangeboden reststof is in 2012 teruggebracht met ruim 30%. Dit is onder meer gerealiseerd door het afzetten van de reststoffen 'dichter bij huis'. Vooral de afzet van kalkkorrels naar regionale afnemers in de bouwindustrie draagt hier maatgevend aan bij. Ook worden grotere leveringen steeds vaker per schip naar de plaats van bestemming vervoerd.

Onthardingskorrels als cradle to cradle grondstof

Bij nieuwbouwwoningen en kantoren van 100 m² of groter vereist het Bouwbesluit sinds 1 juli 2012 dat de architect

en/of aannemer de milieu-impact van het bouwwerk moet vaststellen. Dit betekent concreet dat van alle gebruikte materialen en grondstoffen de milieu-impact bekend moet zijn. Omdat de kalkkorrels in verschillende bouwproducten worden toegepast, heeft RU eind 2012 een Milieu Relevante Product Informatie (MRPI®) op laten stellen. De MRPI is een initiatief van het Nederlands Verbond Toelevering Bouw (NVTB) en het (voormalige) Ministerie van VROM.

Met de resultaten hiervan kunnen afnemers de milieu-aspecten van het product met kalkkorrels objectief meewegen. De kalkkorrels scoren uitermate gunstig ten opzichte van andere grondstoffen, wat een argument kan zijn om te kiezen voor deze secundaire grondstof. Dit zal zeker het geval zijn wanneer (bouw-) opdrachtgevers (nog) meer de milieuscore gaan laten meewegen in de fictieve bouw- of aanneemsom.

Struviet / afvalwaterbedrijven

Eind 2013 neemt Waternet, namens waterschap Amstel, Gooi en Vecht, een installatie in gebruik die jaarlijks 1.000 ton struviet (magnesiumammoniumfosfaat) oplevert. Dit mineraal kan, ondermeer vanwege de aanwezigheid van fosfaat, dienen als vervanger van kunstmest. RU adviseert Waternet bij de toelating van struviet in het kader van de meststoffenwetgeving, nationaal zowel als in Brussel.

De meeste afvalwaterbedrijven in Nederland houden zich (nog) niet actief bezig met mogelijke toepassingen voor hun reststoffen. Voor zover dat wel zo is, bijvoorbeeld bij struviet, zoeken zij veelal zelf naar oplossingen. De RvC hoopt dat RU voor de waterschappen dezelfde rol kan gaan vervullen als voor de drinkwaterbedrijven. RU heeft immers alle mogelijkheden en kennis al in huis, waarvan de waterschappen gebruik kunnen maken. Het is evident dat hier voor alle partijen winst te behalen is, zowel financieel als in duurzaamheid. Er zijn gesprekken gaande en hopelijk is een samenwerking een kwestie van tijd.

Fred van den Heuvel
Financieel Manager

'Motorrijden is echt mijn uitlaatklep'

In 2006 zou Fred drie maanden invallen voor een medewerkster met zwangerschapsverlof. Het klikte meteen en hij werd gevraagd om daarna één dag in de week te blijven. Dat werden er twee, drie, vier en tenslotte vijf...

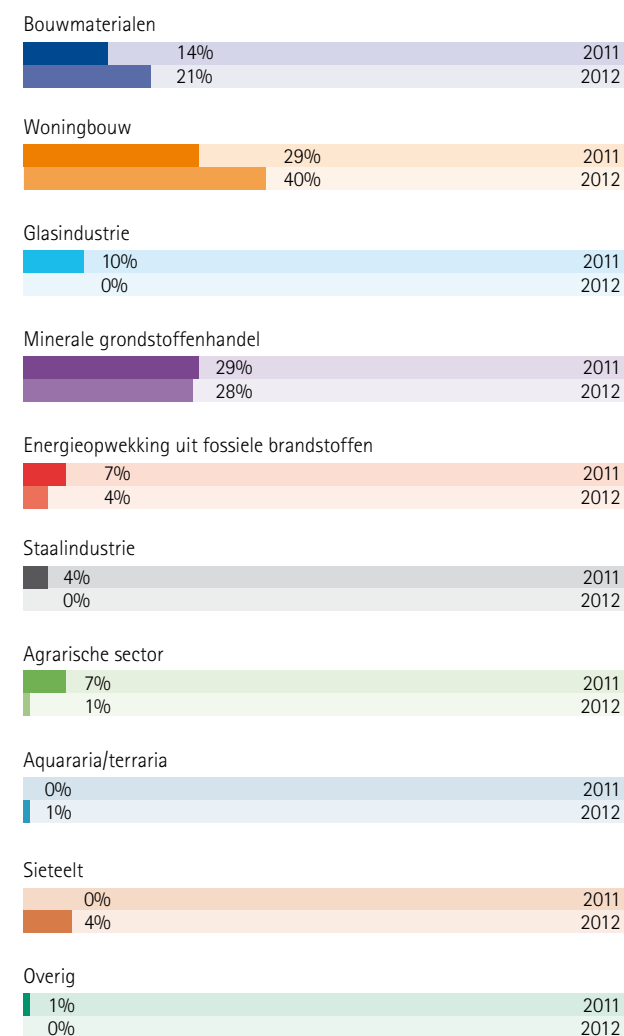
Als financieel manager heeft Fred het na acht jaar nog steeds prima naar zijn zin bij Reststoffenunie. 'Voordeel van zo'n kleine organisatie is dat je het hele pakket aan taken hebt. De boekhouding, de financiële verslaglegging, je kunt het hele proces overzien en monitoren. Het werk is daarom heel afwisselend. Maar ook heel druk, dus is het belangrijk om af en toe de zinnen te verzetten.

Want er is meer in het leven dan alleen maar werken. 'Er valt nog zoveel te genieten, vooral op de motor! Ik heb pas zeven jaar mijn rijbewijs, maar heb er nu al dik 100.000 kilometer op zitten. Motorrijden is echt mijn uitlaatklep. Binnenkort ga ik een paar weken toeren in Slovenië. Die vrijheid, gewoon zien waar je uitkomt, lekker de wijde wereld in!

5 Ontwikkelingen per reststof

Kalkkorrels

In 2012 zijn 66 kton kalkkorrels afgevoerd, 6% minder dan in 2011. Dit is te herleiden tot de aanpassing van het onthardingsproces op waterproductiebedrijf Scheveningen van Dunea N.V. De verkoopwaarde ligt evenwel 7% hoger dan in 2011, ondanks het tijdelijk wegvallen van een aantal hoogwaardige toepassingen.

Het jaar 2012 stond in het teken van het verder ontwikkelen en vastleggen van duurzame bestemmingen van de korrels. Door de grote verscheidenheid in toepassingsmogelijkheden, liggen deze ontwikkelingen op zowel het vlak van productontwikkeling als marktontwikkeling.

In het verslagjaar zijn diverse trajecten doorlopen om meer waarde toe te voegen aan de kalkkorrels. Hierbij is vooral aandacht besteed aan het drogen, malen en zeven van de korrels om deze in meer en veelal hoogwaardiger marktsegmenten te kunnen afzetten. Uit alle trajecten blijkt dat het technisch mogelijk is om te kunnen voldoen aan de verschillende specificaties die de markt vraagt. Echter, 1) het volume is klein, op dit moment gaat het nog vooral om niche toepassingen, en 2) de aanvoerlijnen zijn te lang om goed te kunnen concurreren met de primaire grondstof kalk én de huidige toepassingen van de kalkkorrels waar de enige kosten transportkosten zijn. RU blijft echter mogelijkheden zien om waarde toe te voegen en daarmee een hogere marge te kunnen realiseren. Grotere volumes, kostenbeheersing op de toegevoegde waarde en de logistieke kosten zijn hierin succesfactoren. Zo kijken we bijvoorbeeld naar bewerking van de korrels op het terrein van de afnemer zelf om zo de ketenkosten te verlagen, en zoeken we combinaties met kalkhoudende reststoffen uit andere marktsegmenten om zo een groter volume te creëren.

Een belangrijke voorwaarde voor de levering van kalkkorrels aan een grote producent van witglas is dat de korrels droog zijn, dat wil zeggen dat ze minder dan 1 gewichtsprocent water bevatten. Sinds eind 2011 zijn diverse trajecten onderzocht om het vochtpercentage afdoende te verlagen. Natuurlijke droging bleek niet effectief, terwijl thermische droging financieel geen optie was. In 2012 heeft een transportbedrijf een vrachtwagen ontwikkeld waarbij droging van de kalkkorrels plaatsvindt in het voertuig. Daarvoor wordt de restwarmte van de motor benut. In het laatste kwartaal van 2012 zijn diverse proefnemingen uitgevoerd en de resultaten daarvan zijn veelbelovend. Naar verwachting worden de leveringen begin 2013 opgestart.

In 2010 zijn afspraken gemaakt met de betonwaren-industrie over de levering van een belangrijk contingent kalkkorrels. In hetzelfde jaar is invulling gegeven aan deze afspraken door het verkrijgen van de juiste erkenningen om de korrels in betonwaren toe te mogen passen; er zijn diverse proefbatches uitgevoerd op verschillende inrichtingen van de afnemer. Op basis van de resultaten zijn keuzes gemaakt voor de logistiek meest efficiënte bestemmingen. Begin 2013 zijn de leveringen conform afspraak volledig in gang gezet.

Na een lange aanloopperiode van onderzoeken, is medio 2012 de bevoorrading opgestart richting een fabrikant van anorganische meststoffen die vooral levert aan consumenten. Deze bestemming is gezien de toepassing als wellicht hét voorbeeld van cradle to cradle te bestempelen. Het product – kalkkorrels als bodemverbeteraar voor de tuin – zal in het voorjaar van 2013 in de tuincentra te koop zijn.

Evenals in voorgaande jaren was er opnieuw een eenmalige levering aan een Engelse producent van minerale vulstoffen. Dit transport vond plaats per schip.

Een andere nieuwe bestemming is het gebruik van kalkkorrels op kunstgrasvelden, zowel binnen Europa als ver daarbuiten. Onze korrels dienen als alternatief voor zand of rubber. De pellets worden toegepast aan de basis van de (kunst)grassprietten en zorgen niet alleen voor de stabiliteit van het veld, maar voorkomen ook dat de sprietten plat gaan liggen. Voordeel van de ronde kalkkorrels is dat ze zich niet vastzetten. Bovendien treedt minder beschadiging op van de vezels.

Met een energieproducent is besloten om de levering van kalkkorrels aan een *plant* voor de productie van syngas per januari 2013 te beëindigen. De afzet was in de afgelopen vijf jaar al meer dan gehalveerd.

De toepassing van kalkkorrels als stalstrooisel in ligboxen van melkkoeien als hygiënisch alternatief voor strooisel van organische aard, heeft helaas niet de groei gehaald waarop was gehoopt. Het materiaal functioneerde prima, het kiemgetal in de melk was aantoonbaar lager en de uierontstekingen liepen terug. De verwijdering van de kalkpellets uit de mestkelders bleek echter problematisch.

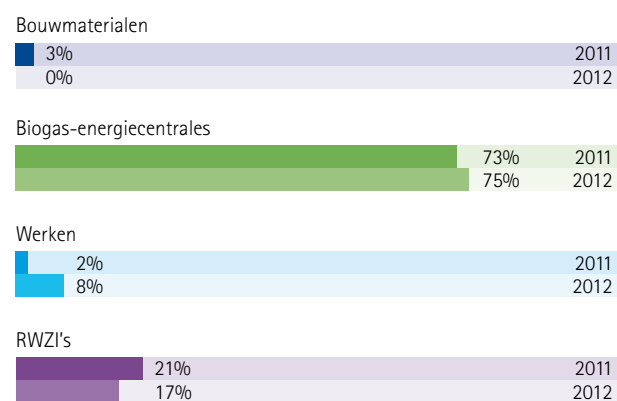
Risico's kalkkorrels

Het afgelopen jaar zijn veel leveringen afgedekt via contracten met zowel (logistieke) dienstverleners als met afnemers. Kalkkorrels kennen in alle gevallen een (rechtstreekse) toepassing. Ook is er een behoorlijk contingent aan achtervang beschikbaar. De afname-zekerheid is hiermee gegarandeerd.

De operationele risico's voor het bestemmen van de kalkkorrels zijn in principe vrij klein en bestaan grotendeels uit het transport.

Het belangrijkste risico is het afnamepatroon van de afnemers van de korrels. Veel toepassingen zijn nieuw en bij het vastleggen van de leveringen is uitgegaan van een bepaald volume. Omdat deze toepassingen nog vaak worden (door)ontwikkeld en het om 'nieuwe' producten gaat, kan het werkelijke afnamepatroon afwijken van de prognose. Dat betekent dat er korrels van elders moeten worden gehaald om aan extra vraag te kunnen voldoen, of juist de achtervang moet worden aangesproken om een kleiner afnamepatroon op te vangen.

Vloeibaar waterijzer

Bij de vergisting van onder meer mest, zuiveringsslib en huisvuil wordt zwavel vrijgemaakt dat bij technische storingen en calamiteiten in de omgeving terecht kan komen. Dat leidt tot stankoverlast en soms tot gezondheidsklachten voor omwonenden. Ook is het zwavelhoudende gas corrosief en tast het gasgeneratoren aan. Waterijzer heeft als belangrijke eigenschap dat het

zwavel, maar ook fosfaat zeer effectief bindt. Vanuit het oogpunt van veiligheid en vanuit technisch opzicht is er daardoor veel vraag naar deze stof.

Door deze goede vraag enerzijds en de kwaliteitslagen anderzijds is het gelukt ruim 92% af te zetten als product voor zwavel- of fosfaatbinding in respectievelijk de biogas- en waterzuiveringsector. De vraag was bij tijd en wijle zo groot dat de waterbedrijven, onze dienstverleners en RU alle zeilen moesten bijzetten om de markt te kunnen beleveren.

Het afgevoerde volume in 2012, zijnde 53.000 ton, lag ruim 15% hoger dan in 2011. Ten opzichte van 2011 zijn 34% meer opbrengsten gerealiseerd, dat wil zeggen een stijging van 21% per ton. Mede door een daling van de operationele kosten met 28%, kunnen we 2012 een financieel zeer succesvol jaar noemen voor de afzet van vloeibaar waterijzer.

De markt voor waterijzer wordt steeds volwassener. Kwaliteitsborging, contractmanagement en leveringszekerheid zijn naar een hoog niveau gebracht. Toch zijn er nog mogelijkheden tot verbetering, vooral uit financieel- en duurzaamheidsoogpunt. RU en zijn participanten sturen meer en meer op *operational excellence*.

Daarbij sturen we op drie hoofdelementen: efficiënt inrichten van de keten, optimalisatie van de verkoopwaarde en verlaging van de eenheidstarieven voor diensten.

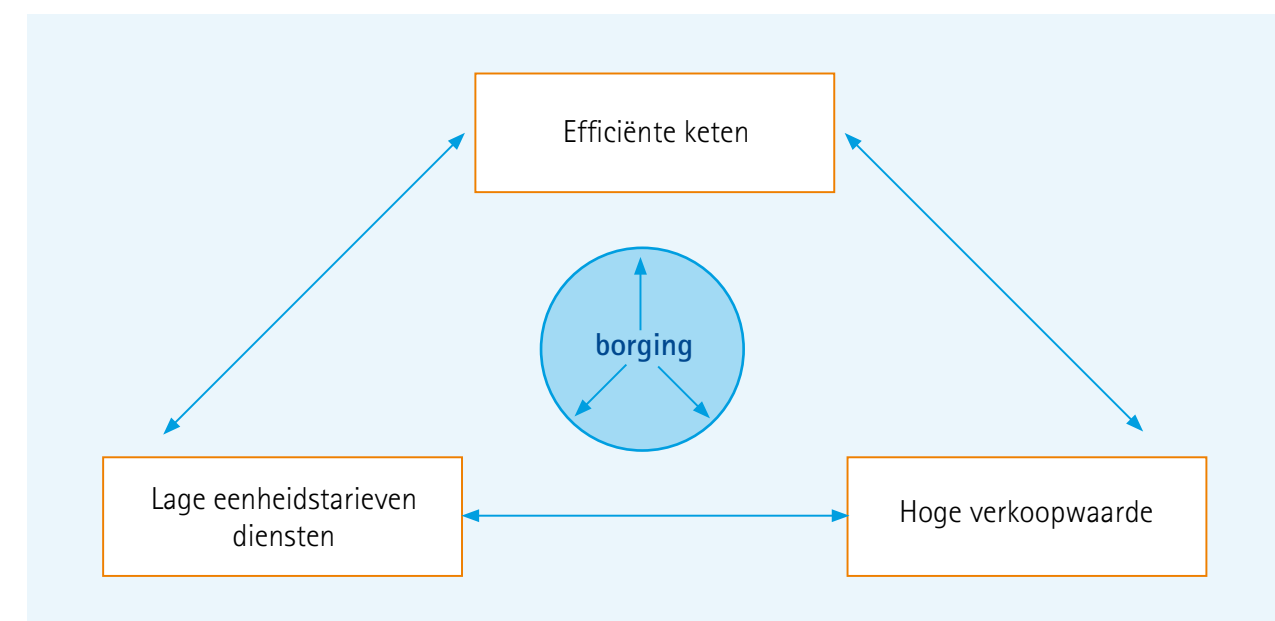
Efficiënte keten

Het efficiënt inrichten van de keten levert in de regel de meeste revenuen op. Met de aanbieder(s) van vloeibaar waterijzer worden afspraken gemaakt over een vraaggestuurde levering. Dit betekent in de praktijk dat op de locatie(s) de juiste kwaliteit en kwantiteit beschikbaar is op momenten dat de markt daarom vraagt. Zo voorkomen we logistieke ketenkosten. Er is immers geen (externe) opslag nodig, noch een extra rit richting opslag. Er is zowel met de afnemers als aanbieders steeds intensief contact om onbalansen in vraag en aanbod tijdig te signaleren en hier actie op te ondernemen.

Dankzij de drie nieuwe silo's, in het zuiden, westen en noorden van Nederland zijn veel minder transportkilometers afgelegd. Voorheen liep veel bevoorrading via een grote opslag in het oosten. Naast het opvangen van onbalansen in de markt, dienen de silo's ook voor kwaliteitsafvlakking en het op orde krijgen van de kwaliteitsspecificaties. In de loop van 2012 is het ons dan ook gelukt meer controle te hebben over de uitgaande kwaliteit van het vloeibare waterijzer.

Verkoopwaarde

Door een betrouwbare levering van de kwaliteit waar de klant om vraagt, kunnen gunstige verkooptarieven worden bedongen in de markt. RU is actief in de markt en onderhoudt goede contacten met afnemers en prospects. In de nabije toekomst bekijken we of tariefdifferentiatie kan worden toegepast op bijvoorbeeld spoedleveringen en/of verschillende kwaliteiten.

Wendy Bouma

Commercieel medewerkster binnendienst

'Ik bijt me vast in mijn werk'

Het stond zo niet in de vacature, maar ze las het tussen de regels door: een manusje-van-alles. Maar dan wel één die resultaten behaalt... het ligt Wendy wel. Haar vrije tijd brengt ze graag door met de hond Diesel of op de manege: 'Ik ben een echt paardenmeisje.'

Diesel is een flinke en onstuimige Amerikaanse Stafford. 'Ik herken mezelf wel een beetje in hem', lacht ze. 'Ook ik kan heel fanatiek zijn, bijt me echt vast in het doel wat ik voor ogen heb. Ik zorg ervoor dat afspraken vastliggen en rust niet voordat ik ervan overtuigd ben dat de zaken goed geregeld zijn. Dingen voor elkaar krijgen, dat trekt mij zo aan in dit werk.'

'Als ik in de vroege ochtend met Diesel langs de Lek wandel en ik kom langs de rioolwaterzuivering, dan kijk ik wat er geleverd wordt en door wie. Ik bedenk dan of er mogelijkheden voor Reststoffenunie zijn, wij leveren immers al aan veel rwzi's vloeibaar waterijzer. Nooit gedacht trouwens dat ik nog eens zo enthousiast zou worden over reststoffen!'

Wendy Bouma

Lage eenheidstarieven dienstverleners

De waarde van reststoffen in de keten is logischerwijze de som tussen kosten en opbrengsten. De kosten worden laag gehouden door scherpe dienstverleningscontracten af te sluiten en deze periodiek te toetsen in de markt. RU begeeft zich actief in de dienstverleningsmarkt, zodat we bij het uitschrijven van tenders de juiste vragen stellen aan de juiste partijen. Hierbij is nadrukkelijk aandacht voor de kwaliteit van de diensten, omdat deze partners zowel bij de waterbedrijven als de afnemers op locatie komen en hier vaak specifieke gedragsregels gelden. De dienstverleners worden verder uitgedaagd om mee te denken over kostenverlagingen, waarbij zij bijvoorbeeld financieel beloond worden bij het realiseren hiervan.

Borging

Om al deze elementen te borgen houdt RU intensief contact met alle stakeholders om indien nodig tijdig te kunnen bijsturen.

Risico's waterijzer

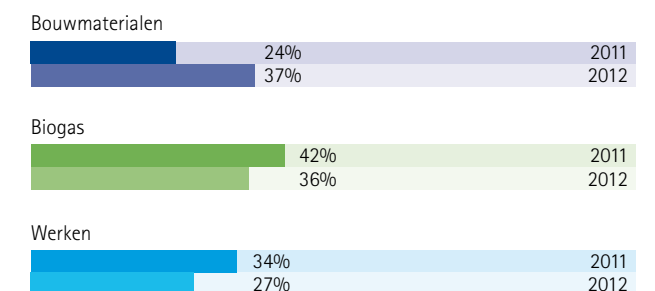
De biogassector heeft het zwaar. Ondanks de subsidieregelingen die deze installaties gegarandeerde prijzen geven voor de opgewekte stroom, gas en/of warmte, zijn de inkooprijzen voor hun organische reststromen de laatste jaren behoorlijk gestegen. Vooral de kleinere installaties met de 'oude' subsidieregelingen hebben hieronder te lijden. Afgelopen jaar zijn er dan ook diverse installaties failliet gegaan. Vooralsnog heeft dit geen gevolgen voor de afzet van het waterijzer, omdat de vraag van andere biogas- en rwz-installaties onverminderd goed blijft. Er komen zelfs nog steeds nieuwe, vaak grotere installaties bij die gebruikmaken van andere stimuleringsregelingen.

De afzet richting rioolwaterzuiveringsinstallaties is stabiel. Hier is echter wel een discussie gaande over de inzet van waterijzer in relatie tot de fosfaatterugwinning uit biologisch zuiveringsslib. IJzer is een sterk bindmiddel voor (ortho)fosfaat; dit bemoeilijkt de terugwinning van deze (mest)stof uit de as die resteert na verbranding van het zuiveringsslib. Dit geldt uiteraard alleen voor zuiveringsinstallaties die het slib laten verbranden en de assen laten recycleren. Maar ook het verbranden van slib als 'best available technology', staat ter discussie omdat met het verbranden mogelijk ook waardevolle grondstoffen verdwijnen. Daarnaast is de terugwinningsinstallatie van fosfaat uit de asrest van zuiveringsslib niet meer

operationeel. Hoe deze discussie zich de komende jaren verder ontwikkelt is daarom nog onzeker.

Operationeel blijft aandacht nodig voor kwaliteitsborging en leveringszekerheid. De geprognosticeerde kwaliteit en het aangeboden volume worden tijdig bestemd. Mochten deze afwijken van de prognoses, dan moeten in- en externe buffers worden aangesproken. Dit doet zich bijvoorbeeld voor gedurende langere vorstperiodes.

Steekvast waterijzer

Het aanbod aan steekvast waterijzer is met 15% gedaald ten opzichte van 2011 en komt uit op 27.000 ton. Tegenover de daling van het steekvaste product, staat een toename van vloeibaar waterijzer. De vraag naar steekvast waterijzer heeft zich in 2012 uitstekend ontwikkeld; er is vooral veel steekvast geëxporteerd. Een belangrijk aandachtspunt is de verontreiniging van het product met stenen, plantenmateriaal, plastic, betonbrokken etcetera. De kwaliteitscontrole is dan ook verscherpt. Een kwaliteitsfunctionaris van RU verricht bij de belading van schepen met steekvast waterijzer altijd een schouwing van de partij en het lege schip.

In 2012 nam de afvoer van steekvast waterijzer als bouwstof naar werken af met 7%. De afzet als secundaire grondstof naar baksteenfabrieken steeg daarentegen van 24% in 2011 naar 37% in 2012.

We bekijken samen met de waterbedrijven hoe met (eenvoudige) maatregelen voorkomen kan worden dat waterijzer verontreinigd raakt, wat de afzet naar biogasinstallaties onmogelijk maakt. In veel gevallen betekent dit een aanpassing aan het proces van verwerking van spoelwater en slib en/of opslagfaciliteiten, waardoor er bijvoorbeeld geen grind of zand meer in het slib terecht komt.

Verder blijft RU zoeken naar nieuwe product-marktcombinaties voor steekvast waterijzer. Zo zijn proeven uitgevoerd om deelstromen in te zetten in de cementindustrie. Dit zal naar verwachting in 2013 grootschalig plaatsvinden.

In 2012 zijn proeven uitgevoerd om steekvast waterijzer te pelletiseren door het te drogen en vervolgens gecontroleerd te bevochtigen en te persen. Deze proef was succesvol en aanleiding voor een uitgebreid onderzoek in 2013 in het kader van het programma 'Topconsortia voor Kennis en Innovatie (TKI)'. Hierin zoeken ondernemers en wetenschappers samen naar manieren om vernieuwende producten of diensten op de markt te brengen. Waterijzer in gepelletiseerde vorm kan ingezet worden als substraat om een stromend medium, zoals water en lucht, te zuiveren van onder meer arseen, fosfaat, zwavel en sommige (an)organische stoffen.

Overige reststoffen

Reststof	Bestemming
Filterzand/fitermateriaal	Werk (via buffering bij grondbank)
Actief kool	Stort
Poederkoolslib	Werk
Aluminiumslib	Werk (via ontwatering bij grondbank)
Kalkslib	Landbouw dan wel werk
Zouthoudende afvalstromen	Afvalenergiecentrale

Afzetgebieden van de verschillende overige reststoffen

Het jaaraanbod overige reststoffen bedroeg in 2012 bijna 36 kton (tegen 37 kton in 2011), circa 20% van het totaal aan aangeboden reststoffen. De bestemmingen van deze reststoffen zijn over het verslagjaar niet veel gewijzigd, wel is een gemiddeld lager verwerkingstarief bedongen voor deze stoffen.

Omdat voor de verwerking van deze stoffen acceptatiekosten moeten worden betaald, zijn voor de belangrijkste 'overige reststoffen' acties in gang gezet om de operationele kosten te verlagen en vooral de waarde van de stoffen te verhogen:

- Filterzand en -grind: er lopen diverse pilots om de werking ervan als substraat in bijvoorbeeld helofyten-filters te testen. Deze zijn succesvol verlopen en de ijzerhoudende zanden worden nu separaat opgeslagen;
- Aluminiumslib: onderzoek naar 'reactivatie' van het aluminium met als doel het voor fosfaatbinding op rioolwaterzuiveringsinstallaties in te zetten. Er zijn ook acties in gang gezet om het watergehalte van aluminiumslib in te perken. Dit om de transport- en stortkosten te verlagen.
- (IJzer-)kalkslib: in 2012 is onderzoek uitgevoerd naar mogelijke afzetmarkten en de specifieke randvoorwaarden die zij hieraan stellen. Complicerende factor is hier de variatie in kwaliteit (vooral verhouding kalk en ijzer). Er lijken echter genoeg aanknopingspunten om deze stof hoogwaardiger in te zetten dan tot nu toe gebruikelijk was. Te denken valt aan ontzuring in chemische processen, landbouwtoepassingen (B-kwaliteit) en voor zwavelbinding in de biovergistingsinstallaties. Wordt vervolgd in 2013.

Kunststof en AC-leidingen

In 2012 is circa 500 ton meer AC-leiding aan stortinrichtingen aangeboden dan in 2011. Het jaaraanbod kwam daarmee uit op 3.700 ton.

Aan kunststof leidingen (PVC-PP-PE) is ongeveer 500 ton ingezameld, een lichte stijging ten opzichte van 2011. Kunststofleidingen zijn voor ten minste 60% gerecycled in overeenstemming met de minimumstandaard voor kunststofafval uit het Landelijk afvalbeheerplan 2. Indien technisch niet-herbruikbaar, is het materiaal door middel van verbranding verwijderd.

Mocht er een stortverbod voor AC-leidingen komen, dan zal de inzamelings- en verwijderingsstructuur hierop moeten worden afgestemd. RU heeft hierin (nog) geen actieve rol. Individuele drinkwaterbedrijven hebben hierover rechtsreeks afspraken met toeleveranciers van diensten in aanneming, inzameling en verwijdering van AC-leidingen en deels recycling van kunststofleidingen.

In 2013 zal een concept ontwikkeld worden, waarin RU de AC-leidingen en kunststofleidingen binnen haar model zal gaan bestemmen en zo haar aandeelhouders ook op dit vlak kan ontzorgen tegen scherpe financiële randvoorwaarden.

6 Vooruitzichten en verwachtingen

RU verwacht haar positie als leverancier van secundaire grondstoffen afkomstig uit de waterketen, de komende jaren verder te versterken. Wij streven daarbij naar solide en langdurige contractposities met al onze ketenpartners, van leverancier via toeleverancier naar afnemer. Uitgangspunt daarbij is het creëren van 'meer waarde' door alle ketenpartners. We voorzien een verdere autonome groei door een scherpere prijsstelling van onze reststoffen, en door het vertalen van klantwensen in een meer duurzame productontwikkeling. Ten aanzien van de personele bezetting in 2013 worden geen grote wijzigingen voorzien.

Jaarlijks zullen we met onze aandeelhouders afstemmen welke reststoffen als een 'positieve waarde stof' kunnen worden bestempeld en welke reststoffen een negatieve waarde in het handelsverkeer hebben. Dit is bovendien nodig om het verdienmodel van RU, zoals geïntroduceerd in 2011, voort te zetten. Verder gaan we samen met de participanten 'routekaarten' opstellen die invulling geven aan de ambities van individuele waterbedrijven en de bedrijfstak als geheel. Afwegingen worden gemaakt binnen financiële en duurzaamheidskaders, natuurlijk met het oog op continuïteit.

Op verzoek van de AVA zijn de bedreigingen en kansen geanalyseerd voor wat betreft de in- en uitvoer van reststoffen van drinkwaterbedrijven. De notitie beschrijft en becijfert de omvang van deze bedreigingen en kansen, de mogelijke gevolgen voor de Nederlandse waterbedrijven, en hoe RU en de bedrijfstak hierop kunnen reageren en anticiperen.

Afzet reststoffen

Continuïteit in de afzet van onze reststoffen is de komende jaren goed geborgd. Daarbij moeten we wel opmerken dat in de afgelopen jaren geen vergunningen meer zijn

afgegeven voor 'werken', waardoor de afzetmogelijkheid van circa 30.000 ton waterijzer en filtergrind als bouwstof langzaam opdroogt. Dit vereist dus een nieuwe bestemming als grond of grondstof; RU zoekt actief naar andere toepassingsmogelijkheden. Bovendien zijn we in overleg met de aanbieders om ervoor te zorgen dat de kwaliteit verbetert, waardoor vervangende afzetmarkten in beeld komen.

In het afgelopen verslagjaar is een forse verbetering gerealiseerd van de opbrengsten uit de verkoop van 'positieve waarde stoffen' en zijn veel minder kosten gemaakt voor bestemming van 'negatieve waarde stoffen'. We verwachten dat deze tendens zich de komende jaren doorzet als gevolg van:

- scherpere inkoop van diensten, met daarbij steeds aandacht voor kwaliteit, veiligheid en milieu
- vraaggestuurde levering vanuit het waterproductiebedrijf ter verdere verlaging van de ketenkosten
- realisatie van een hogere verkoopwaarde. Sturen op kwaliteit en leveringszekerheid zijn daarbij belangrijke pijlers van ons prijsbeleid.

Bij het analyseren van markten en afzetmogelijkheden hanteert RU de *business case* als managementtool. De kern daarvan is een kosten-batenanalyse. De business case kan betrekking hebben op een waterproductielocatie, soms op een afnemer en in andere gevallen op een hele product-marktcombinatie.

Wij verwachten veel van een aantal business cases voor 'negatieve waarde stoffen'. Zo bezit zand afkomstig uit snelfilters voor de ontijzering en ontmanganing van grondwater in veel gevallen een 'huidje' van reactieve oxiden. Dit maakt het 'aangegroeide' filterzand bijvoorbeeld zeer geschikt voor de binding van fosfaat in (afval)water. Ook stoffen die nu reeds een positieve waarde bezitten kunnen verder opgewaardeerd worden. Te denken valt aan

Artina Kanselaar

Administratief medewerkster

'Niet mauwen,
maar doorwerken'

Sinds Artina in oktober 2012 – op haar verjaardag – bij Reststoffenunie begon, voelt ze zich op haar plek. 'Het is een leuke groep enthousiaste mensen. Niet mauwen, maar doorwerken, daar hou ik wel van.'

Naast haar fulltime baan volgt ze in de avonduren een HBO opleiding, die haar in staat stelt om haar werk te verbreden en verdiepen; van puur administratief naar meer de financiële, bedrijfsmatige kant. En dat vertrouwen krijgt ze ook van haar leidinggevende Fred van den Heuvel, die haar steeds meer taken toevertrouwt.

Kortom, een druk leven. Dus zodra Artina de kans krijgt, slingert ze

haar rugzak om en vertrekt. Op dit moment heeft vooral Oost Europa haar belangstelling; met de nachttrein van Arnhem naar Praag, vervolgens naar Bratislava, Budapest... 'Ik reis altijd met het plaatselijke openbaar vervoer en overnacht in hostels. Je hebt dan direct contact met mensen van over de hele wereld en maakt de leukste situaties mee. Tijdens mijn laatste reis heb ik het Songfestival zitten kijken met een stel Chinezen!'

het pelletiseren van waterijzer, het drogen, breken, classificeren of vermalen van kalkkorrels of de productie van kalkkorrels die uit zuiver calciëet bestaan.

RU hanteert sinds 2010, hoewel nog in beperkte mate, als instrument de *benchmark* op het vlak van reststoffen en maakt daarvan melding in de jaarlijkse statusrapportages aan participanten. Daarin worden de uitkomsten van geld- en goederenstromen van de individuele participanten per verslagjaar gespiegeld aan het landelijke beeld. RU is voornemens de benchmark vanaf 2013 sterker aan te zetten, met de insteek om van elkaar te kunnen leren en zo te komen tot een (nog) betere beheersing van het reststoffenvraagstuk. Cijfers die de discussie zullen starten!

Aanbod reststoffen

We verwachten dat het aanbod van de huidige portfolio van reststoffen vanuit de drinkwaterbedrijven zich min of meer zal stabiliseren rond de 200.000 ton per jaar. Op basis van de marktvraag kan nog geschoven worden tussen het vloeibare dan wel steekvaste waterijzer. Het aanbod van kalkkorrels en kalkslib zal naar verwachting nog toenemen als gevolg van extra onthardingscapaciteit in de provincie Noord-Brabant. Ook is de verwachting dat er de komende jaren meer (zouthoudend) regeneraat van ionenwisselingsprocessen zal worden gegenereerd. Een van de participanten van RU heeft al plannen om de aanwezige humusstoffen in het regeneraat terug te winnen voor toepassing in de agrarische sector.

RU zal in 2013 met voorstellen komen over haar rol in de verwijdering en/of recycling van AC- en PVC-PE-leidingen. In het concept de 'Grondstoffenfabriek' lopen diverse acties om te komen tot samenwerking met de afvalwatersector, dit is in lijn met de intenties van het Bestuursakkoord Water.

Tonnie Hemme
Kwaliteits- en productmanager

'Meten en weten,
dat fascineert mij
mateloos'

Wat is tijd? Wat is afstand? Gewicht? Het is maar waar ter wereld je je bevindt, wat je referentiekader is en welke afspraken je erover maakt. Leven we in het jaar 2013? Ja, hier wel. Maar de Chinezen, Joden en Hindoestanen niet.

Tonnie is vaak aan het broeden op dit soort vraagstukken én kan er boeiend over vertellen. 'De standaardmeter in Parijs, de waterklok in Berlijn, het zijn gewoon afspraken die we met elkaar gemaakt hebben. De atoomklok in Frankfurt, een fantastische vinding.'

Natuurlijk trekt Tonnie dit soort vragen door in zijn werk als kwaliteitsmanager. 'Als je reststoffen als afval beschouwt, hoef je er ook geen eisen aan te stellen. Maar wil je

waterijzer als product op de markt brengen, dan moet je parameters hebben, waarden, specificaties. Wat is de ijklijn van waterijzer? Eigenlijk kun je kwaliteit alleen meten als je het ergens mee kunt vergelijken. Wij zijn in Nederland degene die waterijzer vermarkten, dus moeten we ook de maatstaven ontwikkelen. Ik ben iemand van de exacte wetenschap, wil meten en weten. Maar hier gaan we uit van wettelijke kaders, van wat de klant wil én van gezond verstand natuurlijk.'

7 Jaarrekening 2012

Balans

FINANCIEEL VERSLAG

BALANS PER 31 december 2012 (na verwerking van het resultaat)

	31-dec-2012	31-dec-2011
	€	€
ACTIVA		
Vaste activa		
Inventaris	11.004	11.984
Vlottende activa		
Debiteuren	750.357	1.047.469
Overige vorderingen en overlopende activa	110.649	94.791
Liquide middelen	744.337	939.760
	1.605.343	2.082.020
	1.616.347	2.094.004
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Geplaatst en gestort kapitaal	427.297	427.297
Disagio	11.923-	11.923-
Agio	6.148	6.148
Overige reserves	157.331	87.040
	578.853	508.562
Kortlopende schulden		
Crediteuren	698.974	899.185
Te verrekenen opbrengst aandeelhouders	48.521	397.432
Belastingen en pensioenverplichtingen	27.531	4.713
Overige schulden en overlopende passiva	262.468	284.112
	1.037.494	1.585.442
	1.616.347	2.094.004

7 Jaarrekening 2012

Winst- en verliesrekening

WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2012

	2012	2011
	€	€
Brutowinst		
Omzet	3.850.071	3.178.347
Directe kosten	2.880.549	2.724.946
Bruto marge	969.522	453.401
Opbrengsten t.b.v. aandeelhouders	836.236-	322.489-
Resultaat uit omzet t.b.v. Reststoffenunie	133.286	130.912
Overige opbrengsten	792.237	724.466
	925.523	855.378
Bedrijfslasten		
Personeel	569.795	489.040
Verkoopkosten	168.361	225.704
Huisvesting	37.645	33.672
Raad van Commissarissen	6.900	6.600
Overige bedrijfslasten	89.128	77.240
	871.829	832.256
Bedrijfsresultaat	53.694	23.122
Rentebaten	16.597	10.401
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	70.291	33.523

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING

Algemeen
De belangrijkste bedrijfsactiviteit van de vennootschap betreft het ontzorgen van de drinkwaterbedrijven van de bij het bereidingsproces ontstane reststoffen.
De vennootschap heeft de jaarrekening opgesteld volgens de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek. De jaarrekening is opgemaakt op 24 mei 2013.

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen aanschaffingsprijzen, verminderd met een tijdsevenredige lineaire afschrijving op basis van de verwachte economische levensduur van de desbetreffende activa. Het afschrijvingspercentage bedraagt 20%.

Debiteuren
De debiteuren zijn gewaardeerd tegen nominale waarde, onder aftrek van een eventueel noodzakelijke voorziening voor oninbaarheid.

Overige activa en passiva
De waardering geschiedt tegen nominale waarde.

Grondslagen voor de resultaatbepaling
Opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben.

Pensioenlasten
Bij de vennootschap is sprake van een toegezegde bijdrageregeling.
De verschuldigde pensioenpremies worden verwerkt in de winst- en verliesrekening in het jaar waarop zij betrekking hebben.

7 Jaarrekening 2012

Toelichting op de balans

TOELICHTING OP DE BALANS

ACTIVA	31-dec-2012	31-dec-2011
	€	€
Vaste activa		
Inventaris		
Boekwaarde per 1 januari	11.984	3.992
Bij: investeringen	2.593	10.370
	14.577	14.362
Af: afschrijving boekjaar	3.573	2.378
Boekwaarde per 31 december	11.004	11.984
Cumulatieve afschrijving	4.388	23.821
Vlottende activa		
Overige vorderingen en overlopende activa		
Vooruitbetaalde kosten op depots	20.109	23.602
Omzetbelasting december	29.920	51.731
Vooruitbetaalde contractkosten	10.880	19.458
Vooruitverrekenende opbrengsten drinkwaterbedrijven	49.740	-
	110.649	94.791
Liquide middelen		
Deutsche Bank, ondernemersrekening	235.726	547.712
Deutsche Bank, spaarrekening	508.611	392.048
	744.337	939.760

TOELICHTING OP DE BALANS

PASSIVA	31-dec-2012	31-dec-2011
	€	€
Eigen vermogen		
Geplaatst en gestort kapitaal		
Stand per 31 december (geplaatst)	427.297	370.786
Verkoop aandelen	-	56.511
Stand per 31 december (geplaatst)	427.297	427.297
Het maatschappelijk kapitaal bedraagt € 910.000 verdeeld in 20.000 aandelen van € 45,50 nominaal. Hiervan is € 421.522 gestort.		
<u>Agio</u>		
Deze post is ontstaan door de verkoop van 1.242 aandelen in 2011 met een agio van € 4,95 per aandeel.		
<u>Disagio</u>		
Deze post is ontstaan door de verkoop van 568 aandelen met een disagio van € 21,00 per aandeel.		
Overige reserves		
Stand per 1 januari	87.040	53.517
Bij: dotatie winstbestemming	70.291	33.523
Stand per 31 december	157.331	87.040
Kortlopende schulden		
Belastingen en pensioenverplichtingen		
Pensioenverplichtingen	7.244	4.713
Loonheffing en sociale lasten	20.287	-
	27.531	4.713
Overige schulden en overlopende passiva		
Nog te betalen kosten	77.013	30.175
Vooruitontvangen inkomsten op depot's	18.200	-
Vakantiedagen	12.280	3.734
Gereserveerd Vakantiegeld	5.447	7.958
Verplichtingen uit CAO	5.406	-
Vooruitontvangen op nog te realiseren projecten	40.000	80.000
Nog te verrekenen inzake nazorg Reach	104.122	162.245
	262.468	284.112

Niet uit de balans blijkende verplichtingen
Ultimo boekjaar heeft de vennootschap geen bankgaranties uitstaan ten behoeve van derden. Reststoffenunie is overeenkomsten aangegaan m.b.t. huisvesting, huur apparatuur en leaseauto's. Verplichtingen voor meer dan 1 jaar: € 137.435 en voor langer dan 5 jaar: € 0,00.

7 Jaarrekening 2012

Toelichting op de winst- en verliesrekening

TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING

	2012	2011
	€	€
Omzet		
Aandeelhouders	2.769.410	2.568.665
Niet aandeelhouders	99.830	100.285
	2.869.240	2.668.950
Omzet verkopen aandeelhouders	944.436	389.512
Omzet verkopen niet-aandeelhouders	36.395	119.885
	980.831	509.397
Totale omzet	3.850.071	3.178.347
Directe afvoerkosten	2.880.549	2.724.946
Brutomarge	969.522	453.401
Omzet behaald bij niet-aandeelhouders van Reststoffenunie Waterleidingbedrijven B.V.	3,54%	6,92%
Overige opbrengsten		
Bijdrage vaste kosten drinkwaterbedrijven	832.683	797.466
Gereserveerde bijdrage tbv uitgestelde projecten	40.000-	80.000-
Adviezen iz REACH en Meststoffenwet North Water	446-	-
Bijdrage REACH Advanced Minerals	-	7.000
	792.237	724.466
Rentebaten minus (rente)lasten	16.597	10.401

	2012	2011
	€	€
Bedrijfslasten		
Personeel		
Directe loonkosten	334.259	214.150
Premies en sociale lasten	54.105	28.426
Pensioenlasten	37.040	17.058
Indirecte loonkosten	21.120	16.502
Inleenkrachten	123.271	212.904
	569.795	489.040
Personeelsbestand		
Het personeelsbestand bestond in 2012 gemiddeld uit 7 personen. Hiervan zijn zes personen in vaste dienst en één ingehuurd.		
Verkoopkosten		
Verkoopkosten en PR	81.010	58.910
Onderzoek- & Advieskosten :		
Financieel	55.375	31.811
Klant	48.151	41.761
Interne Processen	28.370	44.093
Innovatie / lerend vermogen	93.578	96.724
	225.474	214.388
Ten laste van gereserveerde onderzoek- & advieskosten	138.123-	47.594-
Totale onderzoek- & advieskosten	87.351	166.794
Totale verkoopkosten	168.361	225.704
Afschrijvingen		
Afschrijving inventaris	3.573	2.378

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2011 is de belastingplicht van Reststoffenunie beëindigd op grond van artikel 2 lid 7 van de Wet op de vennootschapsbelasting 1969.

OVERIGE GEGEVENS

Statutaire winstbestemmingsregeling

De bestemming van het resultaat is als volgt in artikel 27 van de statuten geregeld:

1. De winst staat ter beschikking van de algemene vergadering. Van de winst welke uit de door de algemene vergadering vastgestelde jaarrekening blijkt, kan evenwel een zodanig bedrag worden gereserveerd, als de algemene vergadering zal vaststellen.
2. De vennootschap kan slechts uitkeringen doen voor zover haar eigen vermogen groter is dan het gestorte en opgevraagde deel van het geplaatste kapitaal vermeerderd met de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden.
3. Uitkering van de winst geschiedt eerst na vaststelling van de jaarrekening waaruit blijkt dat zij geoorloofd is.
4. Door de vennootschap gehouden aandelen of certificaten en aandelen of certificaten die de vennootschap in vruchtgebruik heeft, tellen niet mee bij de berekening van de winstverdeling.
5. De algemene vergadering kan besluiten tot het doen van tussentijdse uitkeringen. Een besluit tot het uitkeren van een interim-dividend uit de winst over het lopende boekjaar kan tevens door de directie worden genomen. Uitkeringen als in dit lid bedoeld, kunnen slechts geschieden indien is voldaan aan het bepaalde in lid 2 van dit artikel.
6. Tenzij de algemene vergadering een andere termijn vaststelt, worden dividenden binnen dertig dagen na vaststelling ter beschikking gesteld.
7. De algemene vergadering kan besluiten dat dividenden geheel of gedeeltelijk in een andere vorm dan in contanten zullen worden uitgekeerd.
8. Ten laste van door de wet voorgeschreven reserves mag een tekort slechts worden gedelgd indien en voor zover de wet dat toestaat.
9. Is de som van het gestorte en opgevraagde deel van het kapitaal en de reserves die krachtens de wet moeten worden aangehouden, geringer dan het laatst vastgestelde wettelijk minimumkapitaal, dan moet de vennootschap een reserve aanhouden ter grootte van het verschil.

Bestemming resultaat 2012

Vooruitlopend op het daartoe te nemen besluit door de algemene vergadering van aandeelhouders is het resultaat over 2012 toegevoegd aan de overige reserves. Dit nog te nemen besluit is reeds in de jaarrekening 2012 verwerkt.

Colofon

Uitgave

Reststoffenunie Waterleidingbedrijven B.V.
Groningenhaven 7, 3433 PE Nieuwegein
Postbus 1072, 3430 BB Nieuwegein

Telefoon: 030 – 60 69 721

Telefax: 030 – 60 69 720

website: www.reststoffenunie.com

e-mail: info@reststoffenunie.com

Ingeschreven in het Handelsregister van de Kamer van Koophandel
te Utrecht onder nummer 30130247

Redactie, vormgeving en productie

Skrebbel Communicatie, Rosmalen
Melding ontwerp enzo, Oisterwijk

Fotografie

Marjo van de Peppel-Kool, 's-Hertogenbosch
Pepe's Estudio del Arte, Tiel
en eigen foto's van medewerkers

Drukwerk

Drukkerij NPC BV, Schijndel

Juni 2013

RESTSTOFFENUNIE WATERLEIDINGBEDRIJVEN B.V.

Jaarbericht 2012

